T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT VE TASARIM ANA SANAT DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TRT ÇOCUK TELEVİZYON KANALINDAKİ ÇİZGİ FİLM MÜZİKLERİNDEKİ ÖRNEK ESERLERİN TEMATİK VE MÜZİKAL AÇIDAN İNCELENMESİ

İSMAİL CAN YEŞİLÇÖP

Danışman : Prof. Dr. Sıtkı AKARSU
Jüri Üyesi : Prof. Dr. Lale HÜSEYNOVA
Jüri Üyesi : Doç. Dr. Murat Kamil İNANICI

KASTAMONU-2025

TAAHHÜTNAME

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu; ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını, bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini bildirir ve taahhüt ederim.

İsmail Can YEŞİLÇÖP

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TRT ÇOCUK TELEVİZYON KANALINDAKİ ÇİZGİ FİLM MÜZİKLERİNDEKİ ÖRNEK ESERLERİN TEMATİK VE MÜZİKAL AÇIDAN İNCELENMESİ

İSMAİL CAN YEŞİLÇÖP

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT VE TASARIM ANA SANAT DALI
DANIŞMAN: PROF. DR. SITKI AKARSU

Çizgi filmler çocukların ilgisini çekmekte ve onlara eğitici mesajlar vermektedir. Bu filmlerde müziklerin içerdiği tempolar, ritmik yapılar çocukların duygusal ve bilişsel gelişimlerini desteklemede önemli bir rol üstlenmektedir. Bu çalışma da TRT çocuk kanalında yayınlanan çizgi filmlerinden 10 tanesi incelenmiş ve içerdiği müzikler MuseScore Studio programı aracılığıyla notaya alınmıştır. Bu müziklerin içerdiği temalar ve çocuklar üzerinde nasıl bir etki bırakacağı irdelenmiştir. Ayrıca bu notaların melodileri, ölçü sayıları ve hangi metronomların kullanıldığı belirlenmiştir. Araştırmada nitel analiz yöntemlerinden biri olan literatür taraması ve doküman incelemesi yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma sonucunda ise, genellikle bu çizgi film müziklerinde aile, arkadaşlık temalarının ağır bastığı görülmüştür. Ayrıca incelenen müziklerde allegro (hızlı ve net) hızının daha fazla olduğu saptanmıştır.

ANAHTAR KELİMELER: Çizgi Film Müziği, TRT Çocuk, Tematik İnceleme, Müzikal İnceleme

Ocak 2025, 55 Sayfa

ABSTRACT

MSC THESIS

EXAMINATION OF SAMPLE WORKS IN CARTOON MUSIC ON TRT CHILDREN'S TELEVISION CHANNEL FROM THE THEMATIC AND MUSICAL PERSPECTIVES

İSMAİL CAN YEŞİLÇÖP

KASTAMONU UNIVERSITY INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCE ART AND DESIGN MAIN ART DEPARTMENT

SUPERVISOR: PROF. DR. SITKI AKARSU

Cartoons attract children's attention and give them educational messages. The tempos and rhythmic structures contained in the music in these films play an important role in supporting the emotional and cognitive development of children. In this study, 10 cartoons broadcast on the TRT children's channel were examined and the music they contained was notated using the MuseScore Studio program. The themes contained in these songs and the impact they will have on children have been examined. In addition, the melodies of these notes, the number of measures and the speeds used were determined. In the research, literature review and document review methods, which are among the qualitative analysis methods, were used. It has been observed that family and friendship themes generally dominate these cartoon music. In addition, it was determined that allegro (fast and clear) speed was higher in the examined music.

KEYWORDS: Cartoon Music, TRT Children, Thematic Review, Musical Review

January 2025, 55 Page

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimine başladığım günden bu zamana kadar geçen süre içerisinde hem müzikal bilgi birikimi hem de kişiliği ve karakteri ile kendisini her alanda örnek aldığım değerli danışman hocam Prof. Dr. Sıtkı AKARSU'ya en içten teşekkürlerimi sunarım. Müzik hayatıma başlamama vesile olan ve üniversite eğitimim boyunca hem müzikal hem de akademik anlamda bana yol gösteren Mehmet NERGİZ ve Dr. Öğr. Üyesi Eda NERGİZ'e teşekkür ederim Yüksek lisans eğitimime başlamam konusunda beni cesaretlendiren ve bu süreçte bilgi birikimi ve desteklerini benden esirgemeyen değerli Dr. Osman EROĞLU' na, her zaman yanımda olan, bilgi ve deneyimleriyle yoluma ışık tutan, öz abim gibi sevdiğim değerli Dr. Emrah YAŞARSOY'a en derin teşekkürlerimi sunarım. Eğitimim boyunca kıymetli tecrübelerinden yararlandığım Prof. Dr. Lale HÜSEYNOVA ve Dr. Elçin ERGİN TALAKA' ya teşekkür ederim. Mesleki alanda kendimi geliştirmem için yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Alper YAZAN' a bilgisi ve rehberliği için teşekkür ederim. Eğitimim boyunca aldığım tüm kararlarda yanımda olan, varlığı ve koşulsuz sevgisiyle bana güç veren annem ve babama, hayatımın her anında yanımda olan yol arkadaşım sevgili Gamze AKILLI' ya çok teşekkür ederim. Uzakta olsa da her zaman yakınlığını hissettiğim canım ablam Sinem ÖZKARDAŞ'a, desteği ve sevgisi için en içten teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışmayı, biricik yeğenim Arya başta olmak üzere bütün çocuklara atfederim.

İsmail Can YEŞİLÇÖP

Kastamonu, 2025

İÇİNDEKİLER

Sayfa

TEZ ONAYI ..... **ii**
TAAHHÜTNAME ..... **iii**
ÖZET ..... **iv**
ABSTRACT ..... **v**
TEŞEKKÜR ..... **vi**
İÇİNDEKİLER ..... **vii**
ŞEKİLLER VE GÖRSELLER DİZİNİ ..... **ix**
TABLOLAR DİZİNİ ..... **x**
GRAFİKLER DİZİNİ ..... **xi**
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ ..... **xii**
1. GİRİŞ **1**
1.1 Problem Cümlesi 2
1.2 Alt Problemler 2
1.2.1 Birinci Alt Problem 2
1.2.2 İkinci Alt Problem 3
1.3 Araştırmanın Amacı 3
1.4 Araştırmanın Önemi 3
1.5 Sınırlılıklar 3
2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR **4**
2.1 Çizgi Filmin Dünya ve Türk Tarihindeki Gelişimi 4
2.2 Çizgi Filmler ve Özellikleri 9
2.3 Çizgi Filmin Temel Öğeleri 10
2.4 Çizgi Film ve Çocuk 11
2.5 Çizgi Film Müziklerinin Rolü ve Önemi 11
3. YÖNTEM **13**
3.1 Araştırmanın Modeli 13
3.2 Araştırmanın Evren Örneklemi 13
3.3 Veri Kaynakları 13
3.4 Verilerin Toplanması 13
3.5 Verilerin Analizi 14
4. BULGULAR **15**
4.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular 15
4.1.1 Aslan Çizgi Film Müziği 15
4.1.2 Canım Kardeşim Çizgi Film Müziği 18
4.1.3 Dijital Tayfa Çizgi Film Müziği 21
4.1.4 Doru Çizgi Film Müziği 25
4.1.5 Elif ve Arkadaşları Çizgi Film Müziği 29
4.1.6 Heidi Çizgi Film Müziği 33
4.1.7 Kaptan Pengu ve Arkadaşları Çizgi Film Müziği 36
4.1.8 Kuzucuk Çizgi Film Müziği 39
4.1.9 Pırıl Çizgi Film Müziği 42
4.1.10 Trafik Tayfa Çizgi Film Müziği 45
4.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular 49
5. TARTIŞMA **50**

6. SONUÇ VE ÖNERİ 51
6.1 Sonuç 51
6.2 Öneriler 53
KAYNAKLAR 54

ŞEKİLLER VE GÖRSELLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 2.1 Komik Yüzlerin Gülünç Evreleri / Humorous Phase of Funny Faces adlı filmden bir görüntü 5
Şekil 2.2 Felix the Cat – Felix 5
Şekil 2.3 Karikatürist Cemal Nadir Güler ve onun Amcabey tiplemesi örnekleri 6
Şekil 2.4 Evvel Zaman İçinde filminden tasarım örnekleri 7
Şekil 2.5 Amentü gemisi nasıl yürüdü? 8
Şekil 4.1 "Aslan" çizgi film müziği 15
Şekil 4.2 "Canım Kardeşim" çizgi film müziği 18
Şekil 4.3 "Dijital Tayfa" çizgi film müziği 21
Şekil 4.4 "Doru" çizgi film müziği 25
Şekil 4.5 "Elif ve Arkadaşları" çizgi film müziği 29
Şekil 4.6 "Heidi" çizgi film müziği 33
Şekil 4.7 "Kaptan Pengu ve Arkadaşları" çizgi film müziği 36
Şekil 4.8 "Kuzucuk" çizgi film müziği 39
Şekil 4.9 "Pırıl" çizgi film müziği 42
Şekil 4.10 "Trafik Tayfa" çizgi film müziği 45

TABLOLAR DİZİNİ

Sayfa

Tablo 1.1 Çalışmada incelenen çizgi filmlerin isimleri ve yapım yılları 3
Tablo 3.1 Çizgi filmlerin ana temaları ve içerdiği ilgili müzikal öğeler..... 14

GRAFİKLER DİZİNİ

Sayfa

Grafik 6.1 TRT Çocuk çizgi film müziklerinde yer verilen temaların yüzdesel olarak dağılımı..... 52
Grafik 6.2 TRT Çocuk çizgi film müziklerinin hızlarına göre gruplandırılması..... 52

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Simgeler

D# **:** Re diyez
E♭ **:** Mi bemol
C# **:** Do diyez
F# **:** Fa diyez
G# **:** Sol diyez
G♭ **:** Sol bemol
Sb **:** Si bemol

Kısaltmalar

Vb. **:** ve benzeri
yy **:** Yüzyıl

1. GİRİŞ

Görsel sanatlar, insanlık tarihi boyunca toplumsal yaşamın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Müzik, dans, ritüeller ve dil, bireylerin sosyal ilişkilerini şekillendiren ve kültürel kimliklerini oluşturan önemli unsurlardır. Bu durum, özellikle çocuklar için eğitici ve eğlenceli bir deneyim sunan çizgi filmlerle de örneklendirilebilir. Çizgi film, müzik, dans ve dilin harmanlanmasıyla görsel sanatları bir araya getirerek izleyicilere sunmaktadır. Çizgi filmler, müzik ve mizah kullanarak çocukların karmaşık konuları anlamalarına ve önemli bilgileri hatırlamalarına yardımcı olmaktadır (Daniyarovna, 2023; Morriss, 2010). Çocuklar müziği dinleme aşamasında güçlü bir izlenim elde ederse, bu müziği ya da sesi daha sonra duyduğunda ona bir çağrışım kazandıracaktır. Bu durum çocuğun aynı şeyi hissetmesini sağlayacaktır. Çocuklarda sesin etkisi genellikle görsel imgelerle gelişmektedir. Görsel imgeler, müziği hatırlamayı desteklerken, çocukların geçmiş izlenimlerle yeni bilgiler arasında bağlantı kurmasına yardımcı olmaktadır (Bağı, 2021). Çizgi filmler her ne kadar öncelikli olarak çocuklara yönelik hazırlanmış yapımlar olsalar da, yetişkin izleyiciler tarafından da ilgiyle takip edilmektedir. Çizgi filmlerde kullanılan canlı renkler, estetik çizim teknikleri, eğlenceli müzikler, geniş bir yaş aralığındaki izleyici kitlesinin dikkatini çekmekte ve bu tür yapımların herkes tarafından beğeniyle izlenmesini sağlamaktadır. Ancak çizgi film üretimi, hem teknik hem de içerik açısından oldukça karmaşık bir süreçtir ve belirli kısıtlamaları da beraberinde getirmektedir. Çizgi filmlerin hedef kitlesini büyük oranda çocuklar oluşturduğundan, hikâye kurgusunun oluşturulması, olay örgüsünün doğru ve akıcı bir şekilde aktarılması oldukça hassas bir süreçtir. Çocukların dünyasına hitap etmek her zaman kolay değildir; bu nedenle çizgi film yapım aşamasında, çocukların psikolojik ve duygusal durumları, karakterlerin çocuklar üzerindeki potansiyel etkileri, kullanılan dilin sadeliği ve anlaşılabilirliği gibi unsurların titizlikle değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu faktörlerin göz önünde bulundurulması, çizgi filmlerin hem eğitici hem de eğlenceli bir şekilde çocuklara ulaşmasını sağlamaktadır (Gümüş ve Adam, 2019). Çizgi filmlerde müziğin işlevleri arasında, filmin temasını veya atmosferini yansıtmak, karakterin duygularını, düşüncelerini ve özelliklerini ifade etmek, izleyicinin duygusal durumunu etkilemek yer almaktadır (Wu vd., 2022). Yapılan çalışmalar, günümüzde çocukların TV programlarından en fazla çizgi filmi

izlemeyi tercih ettiğini ve bu çizgi filmlerin çocukları eğlendirmenin yanı sıra duygu ve düşüncelerini de etkilediğini ortaya koymaktadır (Sadioğlu vd., 2018;Cesur ve Paker, 2007). Örneğin, dostluk ve yardımlaşma gibi temalar çocuklara bu değerlerin önemini göstermekte, bu temaların müzikle desteklenmesi çocukların dikkatini çekmekle kalmayıp duygusal bir bağ kurmalarını da sağlamaktadır. Mevcut literatürde, çizgi filmlerdeki müziklerin tematik açıdan nasıl bir ilişki içinde olduğu, temaların müzikle nasıl pekiştirildiği ve bu etkileşimin çocukların algılarını nasıl şekillendirdiği konuları yeterince ele alınmamıştır. Bu bağlamda, TRT Çocuk kanalında yayımlanan çizgi film müziklerinin tematik ve müzikal açıdan derinlemesine incelenmesi, çocukların müzikle kurdukları duygusal bağların daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayabilir.

1.1 Problem Cümlesi

Çizgi filmler çocukların günlük hayatında önemli bir yer tutmaktadır. Bu çizgi filmlerde yer alan müzikler çocukların hayal dünyalarını ve bilişsel süreçlerini etkilemektedir. Çocukların duygusal gelişimini etkileyerek mutluluk, heyecan, merak veya hüzün gibi farklı duyguları hissetmesini sağlar. Bu durumdan hareketle çalışmanın problem cümlesi "TRT Çocuk kanalında yayınlanan çizgi filmlerdeki müziklerin, çocukların bilgi, duygu vb. gelişimleri üzerinde bıraktığı etkiler nelerdir?" olarak belirlenmiştir.

1.2 Alt Problemler

1.2.1 Birinci Alt Problem

TRT Çocuk Kanalında yayımlanan "Aslan", "Canım Kardeşim", "Dijital Tayfa", "Doru", "Elif ve Arkadaşları", "Heidi", "Kaptan Pengu ve Arkadaşları", "Kuzucuk, "Pırıl", "Trafik Tayfa" çizgi filmlerine ait müziklerin, tematik ve ritmik yapısı nasıldır?

1.2.2 İkinci Alt Problem

TRT Çocuk Kanalında yayımlanan çizgi filminin müziklerinin, çocukların psikolojik gelişimine, dil gelişimlerine ve çocukların yaratıcı düşünme becerileri ile hayal gücü gelişimlerine etkileri nelerdir?

1.3 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada TRT çocuk kanalında yayınlanmakta olan çizgi filmlerdeki müziklerin tematik ve müzikal açılardan incelenmesi ve bu müziklerin çocuklar üzerinde bıraktığı duygusal, bilişsel ve sosyal etkilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

1.4 Araştırmanın Önemi

Yapılan bu çalışma, TRT Çocuk kanalında yayınlanan çizgi filmlerin tematik ve müzikal açıdan incelenmesi yoluyla, bu tür içeriklerin çoğunluğu çocuk olan izleyici kitlesi üzerinde yaratmaya çalıştığı etkileri anlamlandırmak açısından önem taşımaktadır. Araştırmanın ayrıca, hem çocukların gelişimine yönelik daha etkili içeriklerin üretilmesine hem de çizgi film müziklerinin eğitim ve kültür alanlarındaki rolünün daha iyi anlaşılmasına yardımcı olması beklenmektedir.

1.5 Sınırlılıklar

Araştırma, TRT çocuk kanalında yayınlanan çizgi filmler arasından her bir çizgi filme ait olan 10 tane eser-şarkı ile sınırlandırılmıştır. Bu çizgi filmler Tablo 1.1'de gösterilmiştir.

Tablo 1.1 Çalışmada incelenen çizgi filmlerin isimleri ve yapım yılları

Sayı	Çizgi Film İsimleri	Yapım Yılı
1.	Aslan	2017
2.	Canım kardeşim	2014
3.	Dijital Tayfa	2020
4.	Doru	2013
5.	Elif ve Arkadaşları	2018
6.	Heidi	2016
7.	Kaptan Pengu ve Arkadaşları	2021
8.	Kuzucuk	2016
9.	Pırıl	2017
10.	Trafik Tayfa	2020

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Çizgi Filmin Dünya ve Türk Tarihindeki Gelişimi

İnsanoğlunun var olduğu ilk dönemlerden itibaren iletişim kurma isteği, davranışlarına yansımış ve bu istek, insanların günlük yaşamlarını yaşadıkları mekanların duvarlarına resmetmesine neden olmuştur. Arkeolojik çalışmalar sonucunda bulunan resim ve süslemeler, o dönemin günlük yaşam aktiviteleri hakkında en önemli bilgileri bize sunmaktadır. Çizgi filmler, 19. yüzyılın başlarında mizahi çizimler olarak dergi ve gazetelerde yer alırken, 20. yy başlarında çizgi romanlar ve animasyon filmler olarak ortaya çıkmıştır. Teknolojinin ilerlemesiyle, 19. yüzyılın sonlarına doğru fotoğraf ve sinema alanındaki gelişmelere paralel olarak çizgi filmlerde de önemli ilerlemeler kaydedilmiş ve bu gelişmeler günümüze kadar sürmüştür. Bilimsel olarak görüntünün retinada geçici olarak kaldığının keşfi, görüntü yakalama ve hareketi görme isteğini tetiklemiş ve böylece çizgi filmle ilgili ilk gelişmelerin yolunu açmıştır. Bu nedenle canlandırma çalışmaları ile ilgili ilk veriler 17. yy'a kadar gitmektedir (Coşkunçay, 2016). 17. yy'da Papaz Athanasius Kircher, herhangi bir ışık kaynağından (güneş ya da mum) yansıtılarak mercek ve ayna ile oluşturulmuş basit bir projeksiyona "magic lantern" (sihirli fener) adını vermiştir. İlkel bir slayt makinesi olarak kabul edilen "Büyülü Fener", mercek, mum ve güneş ışığı kullanarak önceden çizilmiş resimleri karanlık bir odada duvara yansıtma prensibine dayanmaktadır. Teknik açıdan bazı sorunlara sahip olmasına rağmen, "Büyülü Fener" dönemin koşulları içinde büyük ilgi uyandırmıştır. Yüzyıllar boyunca Çin, Endonezya, Fransa ve diğer kültürlerde yapılan Büyülü Fener gösterileri ve gölge kukla oyunları, popüler eğlence biçimlerine dönüşmüştür (Demir, 2013).

Sinema alanındaki ilerlemelerin çizgi filmleri de etkilemesiyle, günümüzde bildiğimiz anlamda çizgi film yapımları 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkmıştır. Çizgi filmin ilk örneği, 1906 yılında Amerika'da James Stuart Blackton tarafından yapılan ve orijinal adı "Humorous Phases of Funny Faces" olan eserdir (Şekil 2.1). Bu çizgi film, Amerikan çizgi filmlerinin çoğunda olduğu gibi, bir ressamın çizdiği resimlerin canlanarak hareket etmesiyle oluşturulmuştur.

Şekil 2.1 Komik Yüzlerin Gülünç Evreleri / Humorous Phase of Funny Faces adlı filmden bir görüntü

Canlandırma filmlerine gösterilen ilgi ve heyecan sonucunda, Amerika'da 1900'lü yılların başlarında birçok canlandırma şirketi kurulmuş ve Dinky Doodle'ın maceraları gibi seri filmler yapılmıştır. 1919 yılında yaratılan Felix the Cat karakteri, Otto Messmer tarafından geliştirilmiş ve canlandırılmıştır. O yıllarda çok popüler olan Felix, ilk "star" canlandırma karakterlerinden biri olarak kabul edilmiştir (Şekil 2.2) (Türker, 2011).

Şekil 2.2 Felix the Cat – Felix

Çizgi filmin erken dönemindeki bu gelişmeler, animasyonun hem bir sanat formu hem de bir eğlence aracı olarak kabul görmesini sağlamıştır. 1920'ler ve 1930'lar boyunca animasyon teknolojileri hızla ilerlemiş, bu dönemde Walt Disney animasyon dünyasında öncü bir figür olarak öne çıkmıştır. Disney, 1928 yılında Mickey Mouse karakterini tanıtarak animasyonun popülaritesini artırmış; sesli ve animasyonlu bir film olan "Steamboat Willie" ise bu alanda yenilikçi bir örnek teşkil ederek Mickey Mouse'u dünya çapında bir ikon haline getirmiştir. 1937'de Disney, ilk uzun metrajlı animasyon filmi olan 'Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler' i izleyiciyle buluşturmuştur.

Bunu takip eden yıllarda, Pinokyo, Dumbo ve Bambi gibi yapımlarla animasyonun sinema dünyasında ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu göstermiştir (Krause, 2023).

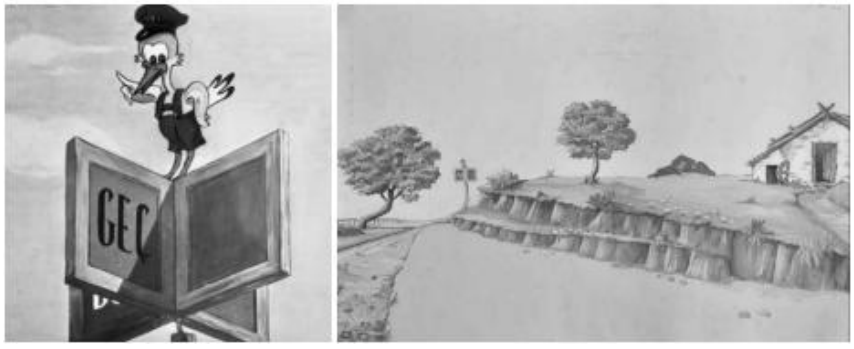
Türkiye'de çizgi filmin ortaya çıkışı, karikatür sanatçılarının bu alana yönelmesiyle olmuştur. Bunun nedeni çizgi filmin çizgiyle anlatım sanatı olmasındandır. İlk çizgi film gösterimi, 1931 yılında Opera Sineması'nda gösterilen "The Skeleton Dance" isimli bir Disney filmidir. Fakat çizgi film alanındaki ilk denemeleri yapan karikatür sanatçısı, Cemal Nadir Güler'dir. "Amca Bey" karakteriyle tanınır ve "Amca Bey Plajda" adlı kısa animasyon denemesi, bu alandaki ilk girişimlerden biridir. Karikatürist Cemal Nadir Güler ve onun Amcabey tiplemesi örnekleri şekil 2.3'de gösterilmiştir. Ancak teknik yetersizlikler, karakterin ve çizgi filmin gelişimini engellemiş ve bu nedenle yapılan çalışmalar yarıda kalmıştır (Yıldırım ve Evren, 2022; Civelek, 2024).

Şekil 2.3 Karikatürist Cemal Nadir Güler ve onun Amcabey tiplemesi örnekleri (Yıldırım ve Evren, 2022)

1940'lı yıllarda sinemalarda gösterim öncesi reklam filmlerinin çekilmesi ve bu reklamlarda animasyon tekniklerinin kullanılmaya başlanması, animasyona olan ilgiyi artırmıştır. Türkiye'de başarılı ilk çizgi film denemeleri, 1947-1949 yıllarında Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde öğretim görevlisi olan Vedat Ar tarafından verilen bir kursla başlamıştır. Vedat Ar'ın 1947 yılında verdiği kursta on beş öğrencisiyle birlikte hazırladığı üç dakikalık "Zeybek Oyunu" adlı çalışma, Türkiye'nin ilk animasyon filmi olarak kabul edilmektedir (Malatyalıoğlu, 2013; Demir, 2019).

1950'li yıllara kadar Türk çizgi filmi çeşitli denemelerden öteye geçememiştir. İlk uzun metraj film denemesi, Yüksel Ünsal'ın yönetmenliğinde gerçekleştirilen ve 50 kişilik bir ekibin katkılarıyla tamamlanan "Evvel Zaman İçinde" isimli çizgi filmdir. Evvel Zaman İçinde filminden tasarım örnekleri şekil 2.4'de gösterilmiştir. Bu çizgi filmde Nasreddin Hoca, Keloğlan ve Gülderen Sultan kahramanları konu alınmıştır. Film banyosu için yurt dışına gönderilen film rulolarının kaybolması nedeniyle günümüze sadece birkaç saniyelik görüntü ulaşmıştır. Yapımcı Turgut Demirağ, filmin konusunu Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan mizah geleneğinden esinlenerek oluşturmuştur. Nasreddin Hoca, 13. yy' da yaşadığına inanılan ve bilge mizah hikayeleriyle tanınan bir figürdür. Onun fıkraları, Türk kültüründe önemli bir yer tutmakta ve günümüze kadar popülerliğini korumaktadır. Bu fıkralar, karikatür, çizgi roman ve animasyon gibi çeşitli alanlarda işlenmiştir. Keloğlan ise, saflığı ve sakarlığıyla tanınan, ancak gerektiğinde zeki ve pratik çözümler bulan bir Türk masal kahramanıdır. Filmin romantik boyutunu eklemek amacıyla Gülderen Sultan karakteri de dahil edilmiştir. Mevcut kısa film parçası incelendiğinde, filmin grafik tarzının gerçekçi bir yaklaşım sergilediği görülür. Karakterler detaylı ve gerçekçi bir şekilde tasvir edilmiştir ve filmin rotoskop tekniği kullanılarak yapıldığı söylenebilir. 1960'lı yıllarda reklam sektörünün çizgi filmlere ilgi göstermesiyle, çizgi filmler stüdyo ortamlarında üretilmeye başlandı. Ali Ulvi Ersoy, Yalçın Tezcan, Bedri Koraman, Tonguç Yaşar, Erim Gözen ve Oğuz Aral gibi karikatüristler reklam filmleri alanına yöneldi (Kaba, 2014).

Şekil 2.4 Evvel Zaman İçinde filminden tasarım örnekleri (Yıldırım ve Evren, 2022)

Türkiye'de çizgi film sektörü, 1960'lı yıllarda reklam endüstrisinin çizgi filmleri tercih etmesiyle önemli bir yükseliş yaşamıştır. Reklam filmlerinde çizgi filmlerin kullanılmaya başlanmasıyla İstanbul Reklam Ajansı, karikatür sanatçılarıyla iş birliği

yaparak çeşitli çizgi filmler üretmiştir (Oruç ve Teymuroğlu, 2016). Orhan Büyükdoğan'ın 1960'larda hazırladığı "İzocam" reklam filmi, zamanla önemli bir yapıt olarak kabul edilip ve 2000'li yıllarda da televizyon reklamlarında yer almıştır. Büyükdoğan ayrıca, Kültür Bakanlığı'na "Dede Korkut," "Bamsi Beyrek," ve "Hızır" gibi projeler sunmuştur. TRT için hazırladığı "UGY" (Uzaydan Gelen Yaratık) adlı çizgi dizi, çocukların çevre bilincini artırmayı hedeflemiştir. Ancak, 1991'deki Körfez Krizi nedeniyle ekonomik tedbirler kapsamında proje 7. bölümden sonra iptal edilmiş ve dizinin planlanan 13 bölümü tamamlanamamıştır (Türker, 2011; Kerman, 2014). 1965'li yıllarda reklam filmleriyle canlandırma yapmaya başlayan Tonguç Yaşar, ilk kişisel filmi "Amentü Gemisi Nasıl Yürüdü" ile 1970 yılında II. Altın Koza Film Şenliği'nde büyük ödülü kazanmıştır. Bu film, Fransa'nın Annecy kentinde düzenlenen 9. Uluslararası Kısa Film Şenliği'ne de katılmıştır. Tonguç Yaşar, bu eserinde Osmanlı kaligrafi sanatıyla oluşturulan simgelere yer vererek, bilindik çizgi film anlayışının dışında deneysel bir çalışma ortaya koymuştur. Hat sanatından ilham alınarak hazırlanan bu film, geleneğin yenilenmesi ve yeniden düşünülmesi açısından özgün bir çalışmadır (Şekil 2.5) (Türker, 2011; Alicenap, 2015).

Şekil 2.5 Amentü gemisi nasıl yürüdü? (Türker, 2011)

Tan Oral'ın 1969 yapımı "Sansür" adlı çalışması, ikinci önemli deneysel film olarak dikkat çekmektedir. Bu animasyon, isminden de anlaşılacağı üzere sansür kavramını eleştiren bir içeriğe sahiptir. 1970 yılında, TRT Kurumu tarafından düzenlenen Kültür ve Sanat Bilim Ödülleri Yarışması'nda kısa film dalında büyük ödülü kazanmış olan "Sansür", buna rağmen hiç yayınlanmamıştır (Kerman, 2014).

Türkiye'deki ilk animasyon bölümü, 1990 yılında Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesinde Çizgi Film (Animasyon) Bölümü olarak kurulmuştur. Böylece animasyon eğitimi alanında kayda değer bir adım atılmıştır. Aynı dönemde,

Kültür Bakanlığı Türk kültürünü tanıtmak amacıyla “Dede Korkut”, “Manas Destanı” ve “Ak Tay” gibi çizgi filmlerin yapımına öncülük etmiş, 1993 yılında ise Diyanet İşleri Başkanlığı, çocuklara dini ve milli değerleri aktarmak için “Bir Hikâye Bir Ders”, “Küçük Mücahit”, “Bosna Alevler İçinde” ve “Nasreddin Hoca” gibi çizgi filmlerin üretilmesini talep etmiştir (Taş, 2019; Özdemir, 2020).

2009 yılında, Türkiye'nin ilk üç boyutlu animasyon serisi olan Keloğlan, Animax Animasyon Stüdyoları tarafından üretilmiş ve TRT Çocuk kanalında yayınlanmıştır. Bu yapım, Türk animasyon sektöründe önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilmektedir. Keloğlan zeki, adil ve yardımsever bir çocuk olarak ekranlarda masalsı bir şekilde çocukların ilgisini çekmiştir. Giyimi, yaşadığı ortam ve günlük yaşantısıyla Türk kültürünü yansıtmaktadır (Aslan, 2021). Son dönemlerde özellikle TRT Çocuk gibi yerli çocuk kanallarına yönelik içerik üretmek amacıyla birçok animasyon firması kurulmuş ve bu firmalar, Pepe, Rüyanın Günlüğü, Küçük Hezarfen, Leylek Kardeş, Tel Ali, Tilki, Köstebekgiller, Harika işler takımı, Nane ile Limon, Cille ve Dede Korkut hikâyeleri gibi çeşitli animasyon ve çizgi filmler üretmeye başlamıştır.

2.2 Çizgi Filmler ve Özellikleri

Türkçede “hayat vermek” anlamına gelen çizgi film, Latince “animare” kelimesinden türetilmiştir. Fransızca ve İngilizcede “animation” olarak kullanılan bu kelime, dilimize “animasyon” olarak geçmiştir (Ekici, 2015). Çocuk izleyicilere mesaj iletmek amacıyla üretilen çizgi film, Türk Dil Kurumu tarafından ise "bir konuyla ilgili olarak karakterlerin hareketlerini belirtecek biçimde art arda çizilmiş resimlerden oluşan sinema filmi" olarak tanımlanmaktadır (Atik ve Ebren, 2015). Başka bir tanıma göre ise çizgi film, karikatür, çizim, resim, kukla ve üç boyutlu nesneleri, hareket ediyormuş gibi göstermek için sinema tekniğinin grafik ve plastik sanatlara uygulanması olarak ifade edilmektedir (Şentürk ve Keskin, 2019). Çizgi filmin bir iletisi vardır ve bu iletiyi genellikle simgesel anlatımla vermektedir. Bu da çizgi filmlerin birer iletişim aracı olduğunu ve toplumsal bir rol üstlendiklerini açıkça göstermektedir.

Çizgi filmler çeşitli tekniklerle üretilmektedir. 2D animasyon, geleneksel olarak elle çizilen karelerden, 3D animasyon ise bilgisayar yazılımları kullanılarak üç boyutlu

modellerin hareketlendirilmesiyle oluşmaktadır. Stop-motion animasyon, fiziksel objelerin kare kare hareket ettirilmesiyle yapılmaktadır. Çizgi filmler ayrıca komedi, macera, eğitim, bilim kurgu gibi farklı türlerde de olabilmektedir (Akören, 2018). Çizgi filmler, farklı kültürlerde önemli bir yere sahiptir. Japonya'da anime kültürü, Batı animasyonlarından farklı olarak daha geniş bir yaş grubuna hitap etmekte ve genellikle daha karmaşık hikayeler içermektedir. Batı animasyonları ise genellikle çocuklara yönelik olup, eğitici ve eğlendirici içerikler sunmaktadır. Çizgi filmler, geçmişten gelen anlatıları günümüze taşıyan önemli bir görsel araçtır ve bu alandaki en belirgin örnekler Batı'da Walt Disney, Doğu'da ise Ghibli Stüdyoları tarafından yaratılmıştır; Ayrıca Batı, geleneksel hikayeleri çizgi filmler aracılığıyla hayata geçiren ilk kültürlerden biri olarak değerlendirilmektedir (Kamacıoğlu,.2017).

2.3 Çizgi Filmin Temel Öğeleri

Çizgi filmler genel olarak görsellik ve işitsellik olmak üzere iki temel öğeden oluşmaktadır. Görsellik izleyiciye yansıtmak istenen olay ya da durum görsel yönden ele almaktadır. Müzik ise görüntünün gerçeklik hissinin sağlanmasında önem arz etmektedir. Çizgi film ve animasyonlarda gelenekselliğin vurgulanması kimi zaman görsel ve işitsel unsurların uyumlu bir şekilde bir araya getirilmesiyle, kimi zaman ise yalnızca müzik ya da görsel öğelerle tek başına sağlanmaktadır (İmik, 2014; Fidan, 2018).

Işık, kostüm ve mekân gibi görsel unsurlar, bir filmin atmosferini ve anlatmak istediği olayı güçlendiren temel ögelerdir. Bu unsurlara anlam katan en önemli etkenlerden biri de renktir. Renk, ışık ve seste olduğu gibi izleyicilerin duygusal bağ kurmalarını sağlayan bir role sahiptir. Işık ve kostüm uyumun kadar renklerin de bilinçli olarak kullanımı filmin duygusal etkisinin güçlenmesine büyük katkı sağlamaktadır (Doğru vd., 2021).

Çizgi filmlerde bir diğer önemli unsur ise mekandır. Mekan, çizgi filmlerde olayların gerçekleştiği çevreyi tanımlamanın yanı sıra, hikayenin anlatımını ve atmosferini büyük ölçüde şekillendirmektedir. Mekan ve sahne unsurları, arka planlar, karakterlerin bulundukları yerler birbiriyle uyum içerisinde olmalıdır. Sahnelerde

meydana gelen hareketler hikayenin akışını kesintiye uğratmadan izleyiciye doğru bir anlam kazandıracak şekilde düzenlenmektedir. Ayrıca mekan karakterlerin birbirleriyle olan ilişkilerini şekillendirmede ve karakterlerin öyküye entegrasyonunu sağlamada önemli bir işlev görmektedir (Aksoy, 2022).

Çizgi filmlerde, çocukların dikkatini çeken ve konu ile görsel öğeleri destekleyen "karakterler" önemli bir rol oynamaktadır. Bu karakterler, hayvanlar, insanlar ve doğaüstü kahramanlar olarak sınıflandırılabilir. Karakterler, çocukların duygusal bağ kurmalarını sağlayarak onlara kendilerini yansıtabilecekleri figürler sunmaktadır (Demir, 2019).

2.4 Çizgi Film ve Çocuk

Günlük hayatta çocuklar zaman geçirmek için birçok eğlenceli yola başvurmaktadır. Bunlar arasında çizgi film önemli bir yer tutmaktadır. Çizgi filmlerin çocuklar üzerindeki etkileri olumlu ve olumsuz olarak iki kategoriye ayrılmaktadır. Eğlendirici ve eğitici olmaları, hayal gücünü geliştirmeleri, çocukların kendilerini tanıyabilmeleri, dil gelişimine katkı sağlamaları ve çocuklarda düşünme fırsatı sunması olumlu kategoride değerlendirilir. Diğer yandan çocukları şiddete yöneltmesi, gerçeklikten uzak tutması ve çocuklarda riskli davranışların artması ise olumsuz sayılabilecek etkilerdir (Yaman vd., 2015).Çocuklar çizgi filmleri izlerken karakterlerden etkilenmekte ve bu durum davranışlarına yansımaktadır. Batı çizgi filmlerinde genelde evrensel değerler olan "iyilik, dostluk, dürüstlük" gibi olumlu kavramlar işlense de, bu filmlerin içeriğinde o kültüre özgü mesajlar, semboller veya davranış kalıpları (kültürel kodların) yer almaktadır (Darga vd., 2021).

2.5 Çizgi Film Müziklerinin Rolü ve Önemi

Çizgi film müziği, yirminci yüzyıl müziğinin en ilgi çekici ve yenilikçi müzik türlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Çizgi film müzikleri yalnızca filmdeki görsellerle uyumlu olmakla kalmayıp aynı zamanda kendi başına bir sanat formu olarak anlam bulmaktadır. Çizgi filmlerde yer alan müzikler, tema müzikleri (özel olarak hazırlanan) ve fon müzikleri olmak üzere iki grupta toplanmaktadır. Çizgi film müziği görüntülerle uyum içinde olup filmin ritmini yansıtmaktadır. Çizgi film

müzikleri, bazen belirli bir karakter ya da olayla ilişkilendirilen tema müzikleri aracılığıyla, izleyiciye o karakterin ya da durumun psikolojisini yansıtmayı amaçlamaktadır. Ayrıca bu müzikler, karakter ya da tema ile ilişkilendirilen şekilde tekrarlanarak izleyicinin hafızasında kalıcı bir iz bırakmaktadır. Fon müzikleri, sahnelerin temposunu yönlendiren, hikayenin akışına dinamik bir ritim kazandıran ve atmosferi destekleyen arka plan öğeleridir. Bu müzikler, çizgi film izleyicilerinin olaylara ve sahnelere hazırlanmasını sağlamaktadır. Örneğin, bir mutlu olayın gerçekleşmek üzere olduğu ya da üzücü bir durumun yaşanacağının ipuçlarını, sahnelerde kullanılan fon müzikleri sayesinde anlamak mümkündür (İmik, 2014; Bağı, 2021).

3. YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, nitel analiz yöntemlerinden biri olan literatür taraması ve doküman incelemesi yöntemleri kullanılmıştır. Özellikle doküman incelemesi yöntemi, yazılı ve dijital kaynakların sistematik bir şekilde değerlendirilmesini sağlayarak çalışmanın bilimsel temellerini oluşturmuştur. Bu yöntem, kaynakların önce yüzeysel olarak gözden geçirilmesini, ardından kapsamlı bir şekilde okunmasını ve son olarak elde edilen bilgilerin yorumlanmasını içermektedir (Bowen, 2009). İnceleme süreci, içerik analizi ve tematik analizin unsurlarını birleştirerek araştırmanın hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlamıştır.

3.2 Araştırmanın Evren Örneklemi

Çalışmanın evrenini, Türkiye'de TRT Çocuk kanalında geçmişten günümüze yayınlanmış olan tüm çizgi filmler ve bu çizgi filmlerin müzikleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, TRT Çocuk kanalında yayınlanan ve çeşitli temalar içeren 10 adet çizgi film müziği oluşturmaktadır.

3.3 Veri Kaynakları

Bu araştırmada veri kaynağı olarak, TRT Çocuk kanalında yayınlanan 10 farklı çizgi film müziğine ait ses kayıtları ve çizgi film vidoları kullanılmıştır. Ayrıca, çizgi film müzikleri ve bu müziklerin çocuklar üzerinde bıraktığı etkiler ilgili literatür taraması yapılmıştır. Bu kaynaklardan elde edilen veriler, çalışmanın tematik ve müzikal analizine temel oluşturmuştur.

3.4 Verilerin Toplanması

Çalışma kapsamında, TRT Çocuk kanalında yayınlanan 10 çizgi filminin video ve onlara ilişkin kayıtlar, youtube paylaşım sitesinden elde edilmiştir.

3.5 Verilerin Analizi

TRT Çocuk kanalında yayınlanan çizgi filmlerdeki müzikler, analiz için MuseScore Studio programı kullanılarak notaya alınmıştır. Program aracılığıyla her bir müzik eserinin melodik incelemesinde, ezgisel, ritmik ve armonik yapısı ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Eserin sözleri ise, oluşturulan tema tablosu dahilinde yorumlanmış ve bu temalar ile analizler yapılmıştır (Tablo 3.1). Böylece çizgi film müziklerinin ana özellikleri ve çocuk izleyiciye iletmek istediği mesajlar notalar üzerinden detaylandırılmıştır.

Tablo 3.1 Çizgi filmlerin ana temaları ve içerdiği ilgili müzikal öğeler

Çizgi Film	**Ana Tema**	**Müzikal Özellikler**
Aslan	Cesaret, aile,	Kahramanlık müziği, neşeli melodiler
Canım Kardeşim	Aile, yardımlaşma	Hüzünlü melodiler, sakinleşen tonlar
Dijital Tayfa	Teknoloji, üretkenlik	Hızlı tempo, teknoloji sesleri
Doru	Doğa, macera, arkadaşlık	Doğa sesleri, sakinleştirici melodiler
Elif ve Arkadaşları	Arkadaşlık, eğitim	Eğitimle ilgili müzik, sevimli melodiler
Heidi	Doğa, özgürlük, aile, hayvan sevgisi	Doğa melodileri, sakinleşen tonlar
Kaptan Pengu ve Arkadaşları	Cesaret, yardımlaşma, arkadaşlık	Hızlı tempo, aksiyon müzikleri
Kuzucuk	Keşif, öğrenme, doğa, hayvan sevgisi	Sevimli, neşeli melodiler
Pırıl	Eğitim, matematik ve bilim, merak	Eğlenceli, pozitif müzikler
Trafik Tayfa	Trafik eğitimi, toplumsal sorumluluk	Eğitici ve dikkat çekici müzikler

4. BULGULAR

4.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

TRT Çocuk Kanalında yayımlanan “Aslan”, “Canım Kardeşim”, “Dijital Tayfa”, “Doru”, “Elif ve Arkadaşları”, “Heidi”, “Kaptan Pengu ve Arkadaşları”, “Kuzucuk”, “Pırıl”, “Trafik Tayfa” çizgi filmlerine ait müziklerin, tematik ve ritmik yapısına ilişkin bulgular

4.1.1 Aslan Çizgi Film Müziği

Aslandır adım benim
Hep icat peşindeyim
Gece gündüz düşlerim
Çünkü işim bu benim

Aslandır adım benim
Hep icat peşindeyim
Yanımda olunca dedem
Her sorunu çözerim

Şekil 4.1 “Aslan” çizgi film müziği

Tematik Analiz; “Aslan" çizgi filminin sözleri ve melodik yapısı incelendiğinde, eserin temasının çocuk çizgi filmine uygun olduğu görülmektedir. Çizgi film, Aslan isimli bir çocuğun maceraları ve yaratıcılığı üzerine kurgulanmıştır. Aslan figürü, şarkı sözlerinde ve genel hikâyesinde, orman ve doğanın bir parçası olarak geçmişten günümüze güç ve liderlik sembolü olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda, çizgi filmde cesaret, liderlik, güç, sadakat ve koruma gibi temaların işlendiği anlaşılmaktadır

Çizgi filmde "Aslandır adım benim" ve "Hep icat peşindeyim" gibi sözler, mevcut çizgi filmdeki başrol olan aslan karakterinin cesur, özgüvenli, dinamik, yaratıcı ve yeniliğe açık yönlerinin olduğunu ve bu özelliklerinin sözlerle de desteklendiğini göstermektedir. Geçmişten günümüze aslan karakteri gerek çizgi filmlerde gerek diğer tür filmlerde olsun cesurluk, liderlik, önderlik ve hakimiyet özellikleri ile ilgili olarak hep ön planda bulunmuş bir karakterdir. Bu çizgi filmde’ de aslan karakterinin bu yönlerinin direkt açıkça olmasa da sözlerle birlikte desteklendiğini görmekteyiz. Bu ifadelerin aynı zamanda çocuklar üzerinde kendine güveni artırarak güçlü birer birey olmayı hedeflediği söylenmektedir. "Yanımda olunca dedem, her sorunu çözerim" sözlerini incelendiğinde, özellikle küçük yaş grubu çocuklarda aile desteğinin ne kadar etkili olduğunu anlamaktayız. Aslan karakterinin dedesinin yanında olması ile her sorunu çözebileceğini düşünmesi ailenin verdiği güven ve dayanışmanın önemini göstermektedir. Bu durum, çocukların yalnız olmadıklarını düşündürmekte ve onları cesaretlendirmektedir.

Aslan çizgi Filminin bir bölümünde bulunan ve tekrar eden "la lal la" kısmı, çocuklara neşe, heyecan ve coşku gibi duyguları harekete geçirmeyi hedeflemektedir. Çocuk şarkılarında sıklıkla kullanıldığını gördüğümüz bu tür tekrarlamalar, şarkının eğlenceli yönlerini öne çıkarmakta ve istenilen mesajları vermede bir basamak olarak kullanılmaktadır. Aynı zamanda bu kısımların bulunması çocukların şarkılara çok daha kolay eşlik etmesini sağlamaktadır

Genel olarak baktığımızda, bu çizgi film müziğinin küçük yaş grubu çocuklara cesur, özgüvenli ve yaratıcı olma, aile desteğinin önemini kavrama ve eğlence temalarını bilgilendirici bir şekilde aktarma hedefinde olduğu söylenebilir. Aslan çizgi filmi,

küçük yaştaki çocukların kendilerini tanımalarına, aile desteğinin öneminin çok büyük olduğunu kavramalarına ve aynı zamanda keyifli vakit geçirmelerini amaçlamaktadır. Çocukları pozitif ve merak uyandırıcı temalarla buluşturan Aslan Çizgi Filmi tematik açıdan oldukça zengin bir yapıya sahiptir.

Müzikal Analiz; Eserin donanımına baktığımızda, Fa diyez (F#), Do diyez (C#) ve Sol diyez (G#) ses değiştirici işaretlerini içerisinde bulundurmaktadır. Bu üç altere edilmiş ses, eserin La majör tonunda olduğunu göstermektedir. Eserin Melodisini incelendiğinde oldukça neşe dolu, canlı ve coşkulu bir tempoya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Melodik yapısının genel olarak kısa olması, tekrarlayan cümlelerin ve basit ritmik kalıpları içermesi nedeniyle küçük yaş grubundaki kitlenin daha kolay hatırlamasına olanak sağlamaktadır. Aslan Çizgi Film müziği, küçük yaş grubundaki çocuk izleyiciler için yazılmış olduğundan, melodisi basit ama bir o kadar da enerjik tutulmuştur. Genellikle ilk bölümlerde aynı notalar devamlı olarak tekrar etmiş, sonraki bölümlerde ise çok daha hareketli ve ritmik bir bölüme geçilmiştir.

Çizgi film müziğinde, 2/4 ölçü sistemi kullanılmış, bu da çizgi filmin neşeli ve akıcı bir ritmik yapıya sahip olmasını sağlamaktadır. Bu ölçü kalıbı genellikle sade, eğlenceli ve sürükleyici çocuk şarkıları için tercih edilmektedir. Eserin temposunun 125 hızında olması allegro (hızlı ve net) bir tempoda olduğunu göstermektedir. Ayrıca bu temponun küçük yaş grubundaki çocukların dikkatini çekeceğini ve sözlerle uyum sağlayacağı söylenebilir.

Sözlerde geçen "Aslandır adım benim, hep icat peşindeyim" ifadesi, hedef kitle olan çocukların macera ve keşif duygularını harekete geçirilmesini hedeflemektedir. Melodi de bu sözlerin duygusunu destekler nitelikte oluşturulmuştur. Melodide enerjik, öğrenmeye açık ve merak uyandırıcı özellikleri ön plana çıkmaktadır. La la la la gibi bölümler de müziğin sadeliğini ve eğlencesini artıran tekrarlayan kalıplar bölümü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Aslan Çizgi Filmi, çocuklara hitap eden neşeli, basit ama etkili bir melodiye ve yapıya sahip olduğunu görmekteyiz. La majör tonunda olan bu eserin, ritmik olarak hafif ama

bir o kadar da enerjik bir hava yarattığını ve çocukların dikkatini çekecek şekilde yapılandırıldığını anlamaktayız.

4.1.2 Canım Kardeşim Çizgi Film Müziği

Şekil 4.2 “Canım Kardeşim” çizgi film müziği

Tematik Analiz; Eserin sözlerini incelendiğinde, "O benim canım, benim her şeyim" ve "Can kardeşim, canım kardeşim" sözleri, kardeşlik temasının üzerinde durulduğunu göstermektedir. Bu sözler, aile içindeki güçlü duygusal bağın ve özellikle kardeşler arasındaki sevginin ön plana çıkarıldığını ifade etmektedir. Çocuklar arasında

paylaşılmakta olan koşulsuz sevgi, bağlılık, candanlık ve destek gibi duyguların belirgin olarak aktarıldığı da görülmektedir.

Müzikal yapıdaki sadelik, anlaşılırlık ve ritmik akıcılık, çizgi filmin duygusal yönüne uygun bir ton oluşturmaktadır. Melodinin sade ve akıcı bir yapıda olması, küçük yaş grubu çocukların anlayabileceği düzeyde, ama aynı zamanda duygusal olarak da bir etki ortaya koymaktadır. Bu, küçük yaş grubu çocuklara hitap eden bir eserin amacıyla örtüşmektedir.

Çizgi filmin genel yapısı, heyecan verici, pozitif ve neşeli bir yapıyla kitlenin önüne çıkmaktadır. Bu özellikler, kardeşlerin arasında bulunan ilişkileri olumlu bir şekilde düzenlemeye çalışmaktadır. Bu çizgi film müziğinde ritim, melodi ve şarkı sözlerinin harmanlanmasıyla, küçük yaş grubu çocuklarda kardeş sevgisi ve yakınlık hissinin hedeflendiğini görmekteyiz. Çizgi filmin hem küçük yaş grubu dinleyicileri hem de çizgi filmin karakterlerini mutlu ve umut dolu hissettirmesi hedeflenmiştir diyebiliriz. Canım Kardeşim Çizgi Filminin sözlerini incelendiğinde "O benim canım, benim her şeyim" şeklindeki sözlerin tekrarlamaları, küçük yaş grubundaki çocuklar için algılama ve ezberleme konularında ilgi odağını arttırmaktadır. Sade, basit ve anlaşılır bir yapı, küçük yaş grubundaki çocukların bu şarkıyı kolayca, anlayarak anlamlandırmasına ve tekrar etmesine olanak sağladığını göstermektedir. Bu sayede Canım Kardeşim çizgi film müziği, hem çizgi filmin mesajını vermede hem de duygusal bir bağ kurmada işlevsel bir araç haline geldiğini göstermektedir. Genel olarak baktığımızda Canım Kardeşim çizgi film müziğinin, küçük yaş grubundaki çocuklara uygun duygusal bir anlatı hedeflediği söylenebilir. Hem sözleri hem de melodisiyle, kardeşlerin kendi aralarında bulunan sevgi ve bağlılığı ön plana çıkararak, izleyicilere sıcak ve sevgi dolu bir çizgi film sunmaktadır.

Müzikal Analiz; Canım Kardeşim çizgi film müziğini incelendiğinde, eserin donanımında fa diyez (F♯) ve do diyez (C♯) ses değiştirici işaretlerini aldığını, bu sebepten eserin karar sesi re majör (D majör) tonunda olduğunu görmekteyiz. Bu ton müziklere genellikle coşkulu, neşeli, pozitif ve umut verici bir hava katmaktadır.

4/4 zaman ölçüsü kullanılmış. Bu zaman ölçüsünün genellikle dans ve popüler müziklerde tercih edilen bir yapı olduğu söylenebilir. Eserin temposu 90 hızında olduğundan Andante (Yürüyüş hızında) hızındadır. Özellikle küçük yaş grubu çocuklara yönelik eserlerde, 4/4 zaman ölçüsü daha anlaşılır ve akılda kalıcı olmaktadır, sebep olarak bunun doğal bir ritmik akış sağladığı söylenebilir. Şarkının temposunun Andante (Yürüyüş hızında) hızında olması Canım Kardeşim çizgi filmi müziğinin küçük yaş grubu çocuklar için neşeli, sıcak bir yapıda olmasını sağlamaktadır. "O benim canım, benim her şeyim" gibi cümleler, duygusal yoğunluğu yansıtan detaylara inmektedir. Bu detaylar ayrıca müzikle de desteklenmektedir. Sözler ile melodik yapı arasında uyumlu bir ilişki vardır. Özellikle "Canım kardeşim" cümlesi gibi tekrar eden bölümlerde, hem müzikal hem de lirik açıdan vurgular yapılmaktadır.

Melodi, genel olarak sade ve tekrarlayan bir yapıya sahip olup, bu özellikleriyle belirgin bir biçimde öne çıkmaktadır. Çocuk şarkılarında melodi basit olmalı ki çocuklar hem kolayca öğrenebilsin hem de şarkıya eşlik edebilsinler. Şarkıda notaların çoğu sekizlik notalardan oluşmakta, bu da esere dinamik ve enerjik bir hava katmaktadır. Ayrıca belirgin bir şekilde tekrar eden cümleler ve melodik diziler, hafızada kalıcılığı arttırmaktadır. Melodi ve sözlerin birlikte kullanımı, eserin küçük yaş grubundaki çocuk dinleyiciyi duygusal olarak etkilemektedir. Örneğin; Sözlerde yer alan "O benim canım, benim her şeyim" ifadesi, melodiyle beraber küçük yaş grubundaki çocuk dinleyiciye kardeş sevgisini aşılamada güçlü bir duygusal bağ kurmayı amaçladığını göstermektedir.

Canım Kardeşim çizgi film müziğinin, küçük yaştaki çocuklar için gayet uygun olarak oluşturulduğu söylenebilir. Basit melodik yapıları, tekrar eden bölümleri, anlaşılır ritmik yapısı, şarkının asıl hedef kitlesi olan küçük yaş grubundaki çocuklara hitap etmesini kolaylaştırmaktadır. Hedef kitlesinin küçük yaş grubundaki çocuklar olduğu göz önüne alındığında, bu tür müzikal sadelik eserin etkisini arttırmaktadır.

4.1.3 Dijital Tayfa Çizgi Film Müziği

Dijital dönüşüme alışmalı artık
Yeterince dikkatlice üreterek
Nasıl bi dünya şöyle bi baktık
Adımları attık düşünerek

Şimdi'de olduk dijital tayfa
Bunu gerektiriyor yeni dünya
Kullanıp geçme sakın asla
Üretelim açalım yeni sayfa

Diji diji dijital dijital tayfa
Bunu gerektiriyor yeni dünya
Kullanıp geçme sakın asla
Üretelim açalım yeni sayfa

Şekil 4.3 "Dijital Tayfa" çizgi film müziği

Tematik Analiz; Dijital Tayfa çizgi film müziğinin sözleri dijital dönüşüm ve teknolojiye adapte olma konusuna vurgu yapılmaktadır. "Dijital dönüşüme alışmalı artık" ve "yeterince dikkatlice üreterek" şeklindeki ifadeler, günümüz dijital dünyasının getirmiş olduğu yeniliklere ayak uydurma konusu üzerinde durmayı

anlatmaktadır. Burada verilmek istenen mesajların başında, günümüz dünyasında teknoloji kavramının hayatımızın her alanında bulunduğu ve bu yeniliklere uymanın önemine dikkat etmek gerektiği vurgulanmaktadır.

Çizgi filmin bir diğer temasını incelendiğinde üretkenlik ve yaratıcılık kavramları ön plana çıkmaktadır. "Üretelim açalım yeni sayfa" gibi ifadeler, küçük yaş grubundaki çocukların teknolojiyi sadece bir tüketim aracı olarak görmekten çıkarıp teknolojiyi kullanarak yeni şeyler üretebileceğini de ifade etmektedir. Bu tema, özellikle küçük yaş grubundaki çocuklara teknolojiyi bilinçli bir şekilde kullanmaları gerektiği mesajını vermektedir.

Dijital Tayfa çizgi film müziğinin içerisinde "Kullanıp geçme sakın asla" sözüyle, dijital dünyanın bilinçli kullanılması gerektiği mesajının örtük olarak verildiğini görmekteyiz. Bu anlamda, teknolojiye olan bağlılık düzeyinin bilinçli olması konusuna işaret edilirken, küçük yaş grubu çocuklara teknolojiyi işlevsel, verimli ve etik bir şekilde kullanmayı da öğretilmesi hedeflenmektedir.

"Bunu gerektiriyor yeni dünya" ifadesi, dijital yeniliklerin getirdiği değişimlerin artık her alanda olduğuna ve bu anlamda değişimlere ayak uydurulması gerektiğine işaret etmektedir. Gelecek odaklı bir vizyon sunmaya çalışan çizgi film, küçük yaş grubundaki çocuklara bu anlamdaki değişimlerin bir parçası olmaları gerektiğini anlatmaktadır.

Çizgi film boyunca vurgulanan "adımları attık düşünerek" ifadesi, dijital dönüşümün bireysel değil, toplumsal bir süreç olduğuna işaret etmektedir. Birlikte hareket etmenin ve ekip çalışmasının önemine dikkat çekmektedir. Bu ifadeler çocukların topluluk bilincini geliştirmekte ve dijitalleşme sürecine uyması konusunda dikkat etmeleri gerektiğini vurgulamaktadır.

Çizgi filmin öncelikli hedef kitlesi küçük yaş grubundaki çocuklar olduğu için, anlaşılır, basit ve eğlenceli bir dil kullanıldığını görmekteyiz. Dijitalleşme gibi küçük yaş grubunun kavramasının biraz güç olabileceği bir konunun çocuklara anlaşılır şekilde aktarılmasının hedeflendiğini görmekteyiz. Gelecekte onların dijital dünyada da başarılı bireyler olmalarını amaçlandığını söylememiz doğru olacaktır. Çizgi filmin

teknoloji kullanımını teşvik etmesinin yanında bu kullanımın dikkatli bir şekilde yönetilmesi gerektiğini de aktarmaya çalışmaktadır.

Çizgi filmin genel olarak yapısını ve temalarını incelendiğinde, çoğu bölümde eğitici, öğretici mesajlar vermeyi hedeflediğini görmekteyiz. Bu çizgi film küçük yaş grubundaki çocuklara teknoloji, dijitalleşme ve teknolojinin kullanımı konusunda bilinçli birer kullanıcı olmayı öğretmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca çocuklarda hayat boyu devam ettirilebilir bir şekilde teknolojiyle nasıl hareket edilmesi gerektiğini aşılamaktadır. Öğretici ve eğitici olması niteliği, dijital tayfa çizgi filminin temel mesajlarından biri olarak öne çıktığı söylenebilir.

Müzikal Analiz; Eserin donanımına baktığımızda herhangi bir değiştirici işaret almadığını sadece bir ölçünün içerisinde iki notanın değiştirici işaret (sol diyez ve mi diyez) aldığını görmekteyiz. Bu anlamda eserin La minör tonunda yazıldığı söylenebilir. La minör tonu, genellikle duygusal ve hüzünlü bir atmosfer yaratmasıyla bilinmektedir. Bu ton, küçük (minör) tonlar arasında en yaygın olanlardan biridir ve melodik yapısı nedeniyle melankolik bir his uyandırmaktadır. La minör, küçük yaş grubundaki çocuklara yönelik bir çizgi film müziği için uygun bir seçimdir çünkü hüzünlü ve duygusal bir atmosfer yaratarak, karakterlerin zorluklar ve engellerle karşılaştığı, dramatik anları vurgulayan bir etki sağlamaktadır

Dijital Tayfa Çizgi Film müziği, yapısının basit ve tekrar edici şekilde olması, küçük yaş grubundaki çocukların kolayca hatırlayabileceği, eşlik ederek yeni kavramlar ve öğrenmeler sağlayabileceği bir çizgi film müziği olma özelliği taşıdığını görmekteyiz. 4/4 ölçü sistemi kullanıldığını görmekteyiz. Bu yaygın kullanılan bir ölçüdür ve dinleyicilerin ritmi kolayca takip edebilmesine olanak sağlamaktadır. Dört vuruşlu bu ölçü, dengeli ve düzenli bir ritmik yapı sağlar, özellikle küçük yaş grubu çocukların rahatlıkla takip edebileceği bir yapı oluşturmaktadır. Eserin temposu 92 hızında olduğundan Andante – (Yürüyüş hızında) olduğu söylenebilir. Notalar arasında yoğun olarak sekizlik ve onaltılık notaların olduğunu görmekteyiz. Bu notaların Çizgi film müziğinde enerjik bir hava kattığını söylememiz doğru olur. Gene küçük yaş grubu çocukların dikkatini çekmek, heyecan vermek, sözlerdeki anlamı aşılamak için hızlı ve hareketli bir yapı oluşturmuştur.

Melodinin oldukça sade ve çok tekrar eden bir yapı üzerine kurulduğunu görüyoruz. Bu sayede küçük yaş grubundaki çocukların kolayca ezberleyip müziğe eşlik edebilmelerini ve sözleri benimsemelerini sağlayacaktır. Melodik yapı, birkaç notanın devamlı tekrarını içeriyor, bu da şarkının akılda kalıcılığını artırıyor. Melodik hatları incelendiğinde, genellikle düz ilerlemekte olduğunu ve büyük aralıklardan kaçınılarak oluşturulduğu söylenebilir. Bu da müziğin hem söylenmesi hem de dinlenmesini daha kolay hale getirmektedir. Melodi, ritmik yapı, sözlerde verilmek istenilen mesajlarla uyumlu olduğunu göstermektedir. Müziğin bütününde sözlerin anlaşılabilir olması için basit bir yapı tercih edildiği söylenebilir.

Müzik, çok canlı, hareketli bir başlangıç yapmaktadır. İlk bölümlerde çok fazla vurgulanan kelimelerle beraber, dijital dünya kavramları ile ilgili mesajları vermeyi de hedeflediğini görmekteyiz. Müzikte, tekrarlayan bölümler çok dikkat çekmektedir. "Diji diji dijital tayfa" gibi tekrar eden bölümler, küçük yaş grubundaki çocukların müziği daha kolay adapte olarak içselleştirmelerini sağlamakta ve müziği de çok daha eğlenceli hale getirdiğini görmekteyiz. Dijital Tayfa Çizgi Film Müziği genel atmosferi, öğretici, akıcı, neşeli ve olumlu bir hava yaratmaktadır. Dijitalleşen dünya ile tanışan ve yeni tanışacak küçük yaş grubundaki çocukların maceralarını ya da dönüşümlerini anlatan bir çizgi film için bu tür müzikler son derece uygun olduğu söylenebilir. Hem eğitici hem de öğretirken, mesaj verici bir hava içerisinde olduğunu söylememiz doğru olacaktır. Müziğin yapısı ile sözlerin senkronize olduğunu görmekteyiz. Sözlerin ritme uygun olarak yerleştirilmesi, şarkının akışını doğal kılmaktadır. Bu sayede küçük yaş grubundaki çocukların anlaması, anlamlandırması ve eşlik etmesi konularında önem arz etmektedir. Eserin canlı, dinamik ve enerjik olması sade bir melodiye ve eğitici mesajlara sahip olması, dijital kavramı ile ilgili temayı çocuklara eğlenceli bir şekilde aktardığını görmekteyiz. Bunları düşündüğümüzde müziğin hem akılda kalıcılığının hem de mesaj verici özelliklerinin başarılı olduğu söylenebilir.

4.1.4 Doru Çizgi Film Müziği

Koş hadi koş hadi koş koş özgürce ormanda
Koş koş doru hadi koş yelen uçuşsun rüzgarda
Koş hadi koş hadi koş Doru gidiyor dört nala

Koş koş Doru hadi koş Karatay hemen yanında
Hadi koş hadi koş hadi koş peşinden ayrılma sürünün
Koş Doru koş Doru koş her gün yeni bir macera
Doru başlıyor

Şekil 4.4 “Doru” çizgi film müziği

Tematik Analiz; "Doru" çizgi filminde ana karakterin at olarak seçilmesi, hikayenin doğa ve hayvanlarla bir ilişki içinde ilerlemesini sağlamaktadır. Ve bu sebeple çizgi film doğa ve hayvan unsurlarını içerisinde sıkça bulundurmaktadır. Doğayla bütünleşerek özgürce hareket etmek ve doğal yaşamı deneyimlemek, ana düşüncenin

temelini oluşturmaktadır. Doğa ile uyum içinde olma düşüncesi, atların geniş bozkırlar ve ormanlarda özgürce koşmasıyla somutlaştırılarak aktarılması hedeflenmiştir. Günümüz şehir yaşamına alternatif olarak, daha doğal, temiz ve huzur dolu bir hayatı vurgulayan bu çizgi film, küçük yaş grubu çocuklara doğanın korunması ve ona saygı gösterilmesi gerektiğini aktarmayı hedeflemektedir.

Dorunun en dikkat çekici temalarından biri sadakat olduğu aşikardır. Doru karakterinin arkadaşları ile arasında güçlü bir dostluk ve dayanışma olduğunu görmekteyiz. Bu güçlü dostluk bağları, birlikte hareket etmenin önemini, ekip ruhunu ve bireyler arasındaki destekleyici ilişkilere dikkat çekmektedir. Bu birlik ve dayanışma, arkadaşlık ilişkilerinin yanı sıra ailesel değerleri de yansıtmayı hedefleyerek bütüncül bir yaklaşım sergilediği söylenebilir.

Her bölümde Doru ve arkadaşlarını yeni bir macera beklemektedir. Genellikle bu maceralar, belirli bir zorluğu aşma, zor bir duruma çözüm arama ya da yeni yerler keşfetme üzerine inşa edilmiştir. Çocukların hayal gücünü canlandırmayı amaçlayan macera temaları, aynı zamanda cesaret, kararlılık ve zorluklar karşısında pes etmeme mesajlarını da vermektedir. Doru, her defasında cesaretiyle problemlere çözüm arayan başarılı bir karakterdir. Ve bu yaklaşımı çocuklara zorluklarla başa çıkmada cesur olmayı öğretmektedir.

“Doru” Çizgi Filmi, atların yaşam döngülerini ele alarak hayvanların doğal yaşam haklarının önemine dikkat çekmektedir. Çizgi film, hayvanların doğal ortamlarında özgürce yaşamalarını ve insanlardan iyi muamele görmelerini savunarak bu konuya dikkat çekmeyi hedeflemektedir. Hayvan sevgisinin çocuklara küçük yaşta öğretilmesi gereken önemli bir değer olduğu düşünülerek bu yönde bir çalışma yapıldığı söylenebilir. Doru ve arkadaşlarının insanlarla olan bağının bu anlamda şekillendiğini görmekteyiz; bazen dostane, bazen zorlayıcı durumlar içerse de hayvan haklarına dair önemli mesajlar vermekte olduğu söylenebilir.

Çizgi filmde “Doru” karakteri, bir lider olmanın yanı sıra sorumluluk sahibi bir karakter olarak da çocukların karşısına çıkmaktadır. Dorunun, arkadaşlarına liderlik ederek onları korumakta olduğu söylenebilir. Dorunun dürüst, güvenilir ve

yardımsever bir lider olması da diğer özellikleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum çocuklara liderlik kavramını ve liderlerin yerine getirmesi gereken belirli sorumlulukların olduğunu aşılamaktadır.

Çizgi filmde, doğada geçen olaylar, ormanların korunması ve temiz su kaynaklarının önemi gibi konular işlenerek çevre bilincini kazandırmaya yönelik mesajlar verilmektedir. Doru karakterinin dünyasında doğal denge ve çevre koruma konusuna vurgu yapılmakta; bu durum, çocuklara çevreye duyarlı olma bilincini aşılamaktadır.

Çizgi filmde, Türk gelenek ve göreneklerine çoğu zaman yer verildiğini görmemiz mümkündür. Örneğin; at figürünün, Türk mitolojisi ve Türk tarihinde çok önemli bir yere sahip olduğunu bilmekteyiz. Doru çizgi filmi, Türklerin doğa ve hayvanlarla olan tarihsel bağını derinlemesine yansıtmaktadır. Ayrıca kültürel değerler (yardımseverlik ve misafirperverlik vb.) çizgi filmdeki farklı karakterler üzerinden somut bir şekilde işlenmektedir. Bu, çizgi film hem doğayla olan bağın önemini hem de kültürel değerlerin nasıl yaşatıldığını sergilemektedir.

Doru ve arkadaşlarını her macerada bir engel veya kötü bir karakter ile karşılaşmalarının beklendiğini görmekteyiz. Bu durum, iyilik ve kötülük arasındaki çatışmayı temsil ettiği söylenebilir, aynı zamanda karakterlerin gelişimini ve bu çatışmanın nasıl çözülmesi gerektiğini de açıkça ortaya koymaktadır. Dorunun temsil ettiği değerlerin her zaman iyilik, kardeşlik, yardımseverlik, dostluk ve adaletle özdeşleşirken, karşıt karakterlerin genellikle hırs ve bencillikle zıtlık oluşturmakta olduklarını görmekteyiz. Bu çatışma çocuklara iyiliğin kazanacağına dair bir umut vermekte ve doğru olanı savunmanın önemini öğretmektedir.

Müzikal Analiz; Eser, 5 bemol işaretli bir ton üzerine yazılmış. Bu da eserin Re bemol Majör (Db Majör) tonunda olduğunu göstermektedir. Çizgi filmin çok hareketli, pozitif ve neşeli havası, tonalitenin majör olduğunu direkt olarak hissettirmektedir. Çizgi film müziğinde 4/4'lük ölçü sistemi kullanılmış olması çizgi filmin küçük yaş grubundaki çocuklara akıcı, hareketli bir ritim sunduğunu göstermektedir. Çizgi filmde hem hareketli hem de sakin bölümler, yani vurgulu bölümler vardır. Başlıca "hadi koş" bölümü gibi tekrar eden bölümler ritmik olarak eseri dinamik hale

getirdiğini göstermektedir. Eserin temposu 115 hızında olduğundan, Moderato (Orta hızda) tempoda olduğu söylenebilir. Moderato temposu, çizgi film müziklerinde belirli bir denge ve akış sağlamaktadır. Bu tempo, çok hızlı ya da çok yavaş olmadığı için hem hareketli sahnelerde hem de daha yavaş, sakin bölümlerde ve duygu yoğunluğu gerektiren sahnelerde uygun bir zemin oluşturmaktadır.

Çizgi filmin melodisinin, çok coşkulu, neşeli ve hareketli bir yapı içerdiğini görmekteyiz. İlk satırdaki sekizlik notalar ve iki satırda da tekrar eden "koş hadi" gibi ifadeler, çocuk şarkısı havasını güçlendirmektedir. Melodi oluşturulurken büyük aralıklardan kaçınıldığını, küçük ve orta aralıklarla (sekizlikler ve çeyrek notalar) ilerlemiş olduğunu görmekteyiz. Bu da melodiyi, özellikle çocuklar için kolayca hatırlanabilir ve söylenebilir hale getirmektedir. Şarkı sözleri ve müzik birbiriyle uyumlu, sözler sürekli bir hareket halinde olmayı vurgulamaktadır. Özellikle "dört nala" ifadesinde müzik hızlanmakta, bu da küçük yaş grubundaki çocuklara çizgi film müziğinin hareketlenmiş olmasıyla sözlerin anlamına uygun bir şekilde kullanıldığı hissi yaratmaktadır.

Eser, küçük yaş grubundaki çocuklara yönelik bir çizgi film müziği olduğundan eğlenceli, enerjik ve kolayca akılda kalabilir yapıda olması sebepleriyle tam olarak hedef kitleye ulaştığı söylenebilir. Melodinin basitliği ve tekrar eden bölümlerin olması küçük yaş grubundaki çocuklar tarafından rahatlıkla tekrar yeteneği ve öğrenmeyi kolaylaştırdığı yorumlarını yapabiliriz. Genel olarak baktığımızda, tonalite, melodi ve ritmik yapı, çocukların kolayca öğrenip söyleyebileceği, karakterlerin hareketlerine uygun bir müzikal zemin yaratmaktadır. Armonik yapı basit ve tekrara dayalı olduğundan, müziği hem eğlenceli hem de etkili hale getirmektedir.

4.1.5 Elif ve Arkadaşları Çizgi Film Müziği

Küçüktüm büyüdüm neşeyle yürüdüm
Merak edip öğrendim öğrenmeyi çok sevdim
Buluşup okulda oynarız doya doya
Ayşe, Kerem ve Selin hep beraber öğrenelim

Arkadaşlık ve dostluk birazcık da macera
Sende gel aramıza gülelim eğlenelim
Arkadaşlık ve dostluk birazcık da macera
Sende gel aramıza hep beraber öğrenelim
Hep beraber öğrenip birlikte eğlenelim

Şekil 4.5 “Elif ve Arkadaşları” çizgi film müziği

Tematik Analiz; Çizgi film müziği, arkadaşlık, merak, öğrenme ve eğlence temalarını işlemektedir. Bu temalar, küçük yaş grubu çocuklar için önemli değerler olan sosyal bağları güçlendirme, arkadaşlığın önemi ve birlikte öğrenme kavramları mesajlarını

vermeyi hedeflemektedir. Şarkı sözlerinde de bu temalar net bir şekilde vurgulanmıştır. "Küçüktüm büyüdüm neşeyle yürüdüm" sözleri küçük yaş grubundaki çocukların büyüme, gelişme süreçlerini ve keşfetme duygularının önünü açmaktadır. Çocukluktan büyümeye doğru olan bu süreç, çocuklara ilerleme ve kendini geliştirme mesajı vermektedir. "Merak edip öğrendim, öğrenmeyi çok sevdim" sözleri merak ve öğrenme sevgisinin çocuk gelişiminde kritik bir unsur olduğunu göstermektedir. Çizgi film müziğinin, çocuklara yeni şeyler öğrenmenin keyifli olduğunu öğreterek eğitim odaklı bir mesaj verdiğini de gene bu ifadelerden görmekteyiz.

"Buluşup okulda oynarız doya doya" sözleri ise arkadaşlık ve okul hayatı üzerinden sosyal ilişkilerin önemini vurgulamaktadır. Oynamak ve paylaşmak, küçük yaş grubundaki çocukların birlikte geçirdikleri keyifli zamanların sembolü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şarkıda isimleri geçen Ayşe, Kerem, Selin karakterleri, çocukların sosyal etkileşimde bulunduğu kişilerdir. Bu isimler, küçük yaş grubundaki çocuklar arasında bağ kurmayı ve birlikte öğrenip, eğlenmeyi hedeflemektedir. Çocuklara, farklı arkadaş grupları ile birlikte olmanın ve birlikte öğrenmenin eğlenceli olduğunu aktarmayı hedeflemektedir. "Ayşe, Kerem ve Selin hep beraber öğrenelim" sözleri birlikte öğrenmenin ve bir arada olmanın önemini vurgularken aynı zaman da çocukların ekip çalışmasını ve sosyal becerilerinin geliştirmesine yönelik mesajlar da vermektedir. "Arkadaşlık ve dostluk, birazcık da macera" sözlerindeki macera kelimesi küçük yaş grubundaki çocuklar için merak, heyecan, keşfetme duygularını harekete geçirmektedir. Dostlukla birleşen bu macera, çocuklara güvenli bir çevrede yeni şeyler denemenin ve keşfetmenin eğlenceli olduğunu öğretmektedir. Aynı zamanda, bu temalar çizgi filmdeki olayların hem eğitici hem de eğlenceli bir şekilde işlendiğini de gözler önüne sermektedir.

Çocuklar için sosyal bağlar, arkadaşlık ve birlikte oyun oynama, bu şarkıda hep ön planda tutulduğunu ve bu anlamda bir mesaj vermeyi hedeflediği söylenebilir. Çizgi film, çocuklara birlikte eğlenmenin, öğrenmenin ve paylaşmanın değerini anlatmaktadır. Bu da çocukların sosyal çevre ile iletişimlerine ve gelişimlerine katkı sağlayıcı olmaktadır. Gene farklı bir pencereden baktığımızda, birlikte vakit

geçirmenin getirdiği, neşe ve eğlence, duygusal anlamda pozitif mesajlar içerdiğini görmekteyiz. "Sende gel aramıza gülelim eğlenelim" ifadesi, içten bir davet olarak, herkesin bu arkadaş grubuna katılabileceğini ve birlikte vakit geçirmenin önemli olduğunu vurgulamaktadır. Küçük yaş grubundaki çocuklar arasında kapsayıcı ve katılımcı olmanın önemi ve değerini gözler önüne sermektedir.

Bu çizgi film müziği, küçük yaş grubu çocukları öğrenmeye teşvik eden bir yapıya sahiptir dememiz doğru olacaktır. Çizgi filmin sözleri öğrenmenin ne kadar keyifli olabileceğini ve merak duygusunun bu süreci nasıl beslediğini anlatmaktadır. Aynı zamanda, öğrenmenin bir grup aktivitesi olarak ne kadar eğlenceli olabileceği de vurgulamaktadır. "Hep beraber öğrenip, birlikte eğlenelim" sözü, öğrenmenin bireysel olmaktan çıkarak, aynı zamanda grup halinde de keyifli olabileceği mesajını vermektedir. Çocuklar için öğretici aktivitelerin eğlenceli hale getirilebileceği fikrinin verilmeye çalışıldığını da görmekteyiz.

Müzik, küçük yaş grubu çocuklara iş birliği, ortak çalışmanın önem ve değeri, arkadaşlık, dayanışma gibi toplumsal değerleri aşılamayı hedeflemektedir. Şimdiye kadar incelemiş olduğumuz çizgi filmlerde de olduğu gibi, bu çizgi film de çocuklara sosyal beceriler kazandırmayı ve topluma uyumlu bireyler olmalarını sağlamayı amaçlamaktadır. "Arkadaşlık ve dostluk, birazcık da macera" ifadesi sosyal ilişkilerin önemini çocuklara anlatırken aynı zamanda arkadaşlıkla gelen güven duygusunu desteklemektedir. Dostluk bağlarının kuvvetliliği, çocukların yaşamlarındaki önemli bir unsur olabileceğini aktarmaktadır.

Şarkının sözleri genel anlamda pozitif ve neşeli bir atmosfer içerisinde ifade edilmiştir. Hem müzik hem de sözler, çocukların dikkatini çekecek şekilde enerjik ve motive edici olup, onların sosyal, kişisel ve duygusal gelişimine katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Özellikle; okula başlama ve alışma sürecindeki çocuklar için bu ifadelerin önem arz ettiğini söylememiz doğru olacaktır.

Müzikte kullanılan dil basit, sade ve anlaşılır bir yapıdadır. Küçük yaş grubu çocukların kolaylıkla anlayabileceği ve ezberleyebileceği sözcüklerle, onların yaşlarına uygun bir dil yapısı kullanıldığını görmekteyiz. Özellikle tekrar eden kelime

ve ifadeler (örneğin, "hep beraber öğrenelim") çocukların şarkıyı kolayca hatırlamasını ve tekrar etmesini kolaylaştırdığı söylenebilir.

Sonuç olarak, "Elif ve Arkadaşları Çizgi Film Müziği", küçük yaş grubu çocuklara arkadaşlık, öğrenme, merak ve eğlence gibi temaları aşılayan pozitif bir yapıya sahiptir. Hem eğitim odaklı hem de sosyal gelişimlerine yönelik mesajlar içeren bu çizgi film, çocukları öğrenmeye teşvik ederken onların sosyalleşmelerini, arkadaş ortamıyla öğrenmenin güzelliklerini ve eğlenceli vakit geçirmelerini hedeflemektedir.

Müzikal Analiz; Eserin ana tonunun re bemol majör (Db Majör) olduğunu görmekteyiz. Eserin genel havası neşeli ve canlıdır, bu da çocuk şarkılarına uygun bir yapıda olduğunu göstermektedir. Çizgi Film'de 4/4 ölçü sistemi kullanılmaktadır. Bu ölçü sisteminin çocuk müziklerinde sıkça kullanılmaktadır. Eserin temposu 125 hızında olduğundan, allegro (hızlı ve net) tempoda olduğu söylenebilir. Ritim yapısı genel olarak sade, basit ve akıcıdır. Her ölçüde temel vuruşlar belirgin, melodik cümlelerle uyum içerisindedir.

Melodi oldukça sade, basit ve kolayca takip edilebilecek düzeydedir. Genel olarak majör gamın basamakları üzerinden ilerlemektedir. Birkaç yerde sekizli notalar ve duraklamalarla melodi hareket kazandırılması hedeflenmektedir. İlk dört ölçü, temel melodik cümlenin tanıtımı gibidir. Melodideki küçük sıçramalar, çocukların kolayca ezberleyip söyleyebileceği türde basit aralıklarla oluşturulmuştur. Melodinin özellikle 12. ve 16. ölçülerde yinelenmesi, şarkının yapısal olarak bir tekrar duygusu yaratmasına yardımcı olmuştur. Bu şarkı, neşeli ve eğlenceli bir yapıya sahip olup çocuklar için ideal bir ritim ve melodik yapıya sahiptir. Çizgi film hem eğitsel hem de eğlenceli bir amaç güdülemektedir. Bu yüzden müzikal olarak oldukça işlevsel yapıda olduğu söylenebilir. Çizgi film, çocukların hem öğrenmesini hem de eğlenmesini sağlayacak şekilde sade, basit, ritmik ve melodik olarak canlı tutulmuş. Hem melodisi hem de sözleri, dostluk ve birlikte öğrenme temalarını vurgulayarak eğitici bir nitelik taşımaktadır.

4.1.6 Heidi Çizgi Film Müziği

Karlı dağın zirvesinde
Sevimli bir kız var adı Heidi

Büyükbabanın yanında
Alplerde köpeğiyle yaşar Heidi

Güneş gibi sıcak Heidi
Hep dostun kalacak Heidi
Mutlu olalım senle

Şekil 4.6 “Heidi” çizgi film müziği

Tematik Analiz; İlk portenin söz bölümünde görmüş olduğumuz, "Karlı dağın zirvesinde" ve "Alplerde" ifadeleri, Heidi'nin yaşadığı doğal çevreyi tanımlamaktadır. Heidi çizgi filmi İsviçre Alplerin de geçtiği için dağ ve doğa bu anlamda önemli birer kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu doğa unsurları, hem dinginlik, özgürlük hem de sakinlik olarak kabul edilmektedir.

"Sevimli bir kız" ifadesi, Heidi’nin temiz, masum ve sevecen bir karakter olduğunu göstermektedir. Heidi çizgi film karakterinin masumiyeti, içtenliği ve doğallığı onun

Alpler de doğayla uyum içerisinde yaşamını sürdüren bir karakter olduğunu ifade etmektedir. "Büyükbabanın yanında, köpeğiyle Alplerde yaşar" ifadesi de, Heidi'nin aile bağlarının kuvvetli olduğunu ve sahiplenmiş olduğu köpeğiyle bir bağı olduğunu bizlere göstermektedir.

"Hep dostun kalacak" ifadesi, dostluk kavramının vurgulanmakta olduğu bir bölüm olarak karşımıza çıkmaktadır. Çizgi filmin sözlerinde Heidi karakterinin yalnız insanlarla değil, doğa ve hayvanlarla da sıkı bağlar kurduğunu ve bu konuyu önemsediğini görmekteyiz. Bu ifadelerden yola çıkarak çizgi filmde Heidi'nin herkese dostça yaklaşan, izleyici kitlesiyle de bir yakınlık kurmayı hedefleyen bir karakter olduğunu anlaşılmaktadır.

"Güneş gibi sıcak" ve "Mutlu olalım senle" şeklindeki ifadeler, sıcaklık ve mutluluğun birer tanımı olduğu söylenebilir. Burada kullanılmış olan güneş ifadesi, yaşam enerjisi ve mutluluk kaynağı olarak metaforik bir anlam taşıdığı söylenebilir. Heidi karakterinin pozitif ve neşeli yapısı bu kavramlarla ifade edilerek desteklenmiştir. Heidi Çizgi Filmi, Heidi karakterinin günlük hayatına dair temel kavram ve temaları içerisinde bulundurmaktadır. Doğa sevgisi, aile ve dostluk sevgisi, temiz bir karakter, masumiyet ve mutluluk kavramlarına çokça yer vermektedir. Çizgi film sözlerinde bu unsurlar müzikal bir şekilde öne çıkarılmış ve çizgi filmin genel ruhunu bu sayede yansıtmıştır. Çizgi film, hedef kitlesi olan küçük yaş grubundaki çocuklar için mutluluğu ve doğanın önemini anlatma, kavratma amaçlarını taşıyor dememiz doğru olacaktır.

Müzikal Analiz; Heidi Çizgi Film Müziğini incelendiğinde, eserin donanım bölümünde sadece si notasının bemol değiştirici işaretini aldığını, si bemol (Sb) görmekteyiz. Eserin fa majör tonunda olduğu söylenebilir. Çizgi film müziğinin genel olarak hareketli, coşkulu olması da majör tonun hakim olduğunu destekler niteliktedir.

Çizgi Film Müziğinde 4/4'lük ölçü sistemi kullanıldığını görüyoruz, yani her ölçüde dört vuruş bulunuyor ve bu da eserin düzenli bir akışa sahip olmasını bizlere göstermektedir. Eserin temposu, 140 hızında olduğundan, allegro (hızlı ve net) bir tempoda olduğunu da görmekteyiz. Bu hız oldukça hareketli bir tempodur.

Melodinin genel olarak sade, anlaşılır ve tekrarlayan bir yapıda oluşturulduğunu söylememiz doğru olacaktır. Bu özellikler küçük yaş grubuna hitap eden çizgi filmlerde çok sık tercih edilen ve hedef kitle tarafından da kabul gören bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. İlk dört ölçüde, "Heidi, Heidi" kelimeleri vurgulanarak çizgi filmin başkarakteri olan Heidi isminin ön plana çıkarılmaya çalışıldığını görmekteyiz. Tekrar eden bölümlerin fazla olması ve bu basit yapı dinleyiciye kolayca akılda kalıcı bir melodi sunmaktadır.

Heidi Çizgi Film Müziği, üst kısımlarda açıklamış olduğumuz şekilde coşkulu, neşeli bir atmosfer yaratmaktadır. Küçük yaş grubu çocuklar için yazılan bir yapım olduğu için duygusal temaların çok bulunmadığı onun yerine sade, basit, karmaşıklıktan uzak, akılda kalıcı ve neşeli yapısıyla küçük yaş grubu çocuklara yönelik bir eserden istenilenleri vermekte olduğunu görmekteyiz. Fa majör tonundaki sıcak ve parlak melodi ile de küçük yaş grubu çocuklara pozitif bir hava yaratılmasının hedeflendiği anlaşılmaktadır.

4.1.7 Kaptan Pengu ve Arkadaşları Çizgi Film Müziği

Keşfet doğayı yaşa macerayı
Kaptan pengu ve arkadaşları
Bana derler kaptan, kaptan pengu

Doğayı çok sever hep korurum onu
Keşfet doğayı yaşa macerayı
Kaptan pengu ve arkdaşları

Keşfet doğayı yaşa macerayı
Kaptan pengu ve arkadaşları

Şekil 4.7 “Kaptan Pengu ve Arkadaşları” çizgi film müziği

"Kaptan Pengu ve Arkadaşları" çizgi filmi, küçük yaş grubu çocuklara çevreyi koruma, doğayı sevme, arkadaşlık kurma ve macera yaşama gibi temaları içerisinde işleyerek bu konularda eğitici olmayı hedeflemiştir. Çizgi filmin sözlerine baktığımızda, doğayla etkileşim içinde olmanın güzelliği vurgulanmakta, çocukların çevreye karşı duyarlı ve sorumlu birer birey olmaları ifade edilmektedir.

Çizgi filmde sıkça görmekte olduğumuz "Keşfet doğayı, yaşa macerayı" ifadesinin, küçük yaş grubu çocuklara yeni öğrenmelerin ve keşfetmelerin önünü açtığı söylenebilir. Bu anlamda aksiyon ve macera temalarının da çizgi film içerisinde aktif olarak yer bulduğunu anlaşılmaktadır.

"Doğayı çok sever, hep korurum onu" ifadesini incelendiğinde bu sözlerle doğaya olan sevgi ve çevreyi koruma mesajının verildiğini görmekteyiz. Bu ifade, hedef kitle olan küçük yaş grubu çocuklara çevreye duyarlı olmaları gerektiğini öğretmeye yönelik önemli bir tema olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocuklara doğa bilincini ve sevgisini aşılamak, çizgi filmin eğitici, öğretici özelliklerini apaçık ortaya koymaktadır.

"Kaptan Pengu ve arkadaşları" ifadesine bakmış olduğumuzda, ekip çalışması, iş birliği ve dayanışma kavramlarının ön plana çıkarıldığını görmekteyiz. Çizgi filmde Kaptan Pengu lider karakter olarak arkadaşlarıyla birlikte hareket etmesi, çocuklara arkadaşlık ve iş birliği değerlerini anlatan önemli bir tema olduğunu bizlere göstermektedir.

Çizgi Filmde Kaptan Pengu karakterinin doğayı koruma görevini üstlenmesi, bireysel sorumluluğa dair bir mesaj vermekte olduğunu bizlere göstermektedir. Küçük yaş grubu çocuklara doğayı koruma, çevre bilinci konularında sorumluluk alma bilinci kazandırılmak istenilmektedir. Kaptan Pengu ve Arkadaşları Çizgi Filmi, eğitici bir çizgi film olarak çocuklara doğayı sevmeyi, keşfetmeyi ve çevreyi korumayı öğretirken, arkadaşlık ve iş birliğinin değerini de aktarmayı hedeflemektedir. Küçük yaş grubu çocukların dünyasında macera duygusunu harekete geçirici, merak, keşfetme duygularını da teşvik edici bir anlatım içerdiği söylenebilir.

Müzikal Analiz; Eserin donanımına baktığımızda, 4 notanın diyez işareti aldığını görmekteyiz. Eser fa diyez (F#), do diyez (C#), sol diyez (G#) ve re diyez (D#) değiştirici işaretlerini içerisinde bulundurmaktadır. Bu dört altere edilmiş ses, eserin mi majör tonunda olduğunu göstermektedir.

Eserin melodisini incelendiğinde neşeli, pozitif, enerji dolu melodik unsurlar barındırdığı anlaşılmaktadır. Çizgi film içerisinde belirgin bir şekilde majör havanın

hakim olduğu bir atmosfer görmekteyiz. Melodide sık sık sekizlik notaların kullanılmış olması, eserin ritmik açıdan canlı ve enerjik bir his vermesini sağlamıştır.

Melodik yapıyı incelendiğinde iki ana tema karşımıza çıkmaktadır. İlk tema “Keşfet doğayı, yaşa macerayı”, ikinci tema ise "Kaptan Pengu ve arkadaşları" olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu temaların müzikal açıdan eserin dinleyiciye tanıdık gelmesini sağlayan tekrarlar içerdiğini de söylememiz doğru olacaktır.

Eserde 4/4 ölçü sistemi kullanılmış, bu da her ölçüde 4 adet dörtlük nota olduğunu ve düzenli bir ritme sahip olmuş olduğunu bize göstermektedir. Eserin temposu 135 hızında olduğundan allegro (hızlı ve net) hızında olduğu söylenebilir. Eserde sekizlik ve dörtlük notalarla yoğun bir ritmik yapı oluşturulduğunu görmekteyiz. Bu anlamda, eserin temposunun sabit tutulması hedeflenmiş ve hedef kitledeki dinleyiciye devamlı olarak bir hareketlilik hissinin aktarılması hedeflenmiştir. Çizgi film eseri dört satırlık bir dizede yapılandırılmış olup, her dizede aynı melodik yapı takip edilmektedir. Bu anlamda, çizgi film müziğinin akılda kalıcılığının arttırılmasına yönelik bir çalışma yapıldığı söylenebilir.

Çizgi filmin sözlerinin doğa kavramı üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu anlamda doğa kavramını hedef kitleye anlatıp, öğretmede pozitif, neşeli, enerjik bir melodi tercih edildiği anlaşılmaktadır. "Keşfet doğayı, yaşa macerayı" sözlerinin, melodinin yükseldiği notalara denk gelmesi şarkıya bir coşku katmaktadır. Kaptan Pengu ve Arkadaşları Çizgi Film Müziğinin, çocuklara yönelik, kolay anlaşılır ve eğlenceli bir yapıda tasarlanmış olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle gerek müzikal, gerek tematik olarak istenilen mesajların hedef kitleye aktardığı söylenebilir.

4.1.8 Kuzucuk Çizgi Film Müziği

Sabah gün doğduğunda
Buluş sende kuzucukla
Her gün yeni bir macera
Keşfet öğren onunla

Tıpır cik cik ibikli
Oyunlar çok çok renkli
Lak lak kös kös bademli
Neşelen ve gülümse

Koş gel gül durma eğlen
Bizimle çiftlikteyken
Koş gel durma eğlen
Kuzucukla çiftlikteyken

Şekil 4.8 “Kuzucuk” çizgi film müziği

Tematik Analiz; Çizgi filmin "Sabah gün doğduğunda" ifadesiyle başlıyor olması, yeni bir günün başlangıcını ve doğanın her gün yeniden canlandığının hedef kitleye öğretilmesi amacıyla kullanıldığını ifade etmektedir. Bu tema, küçük yaş grubu çocuklara doğanın döngüsünü, sabahın yenilenme ve umut dolu olduğunun

anlatılmasını ve aktarılmasını hedeflemektedir. Gene bu ifadenin her sabahın, yeni maceraları da beraberinde getirebileceği mesajını da vermek için kullanıldığı söylenebilir.

"Her gün yeni bir macera" ve "Keşfet öğren onunla" ifadelerini incelendiğinde, keşfetme ve öğrenme duygularını küçük yaş grubu çocuklarda harekete geçirmeyi hedeflendiği anlaşılmaktadır. Çocuklara çevrelerindeki dünyayı merak etmelerini, sorgulamalarını ve yeni bilgi öğrenmenin önemini anlatan mesajlar vermektedir. Macera kavramının, eğitici, öğretici bir öğe olarak sunulması, çocukları aktif olarak öğrenme sürecine dahil etmeyi hedeflemektedir. "Oyunlar çok çok renkli" ve "Neşelen ve gülümse" ifadeleri, küçük yaş grubu çocukları neşeli ve eğlenceli olmaya teşvik etmektedir. Renkli oyunlar ve mutluluk, küçük yaş grubu çocukların hayal gücünü ve yaratıcılığını geliştiren temalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Çizgi film aynı zamanda pozitif duyguların (neşe, gülümseme, pozitif olma) önemini vurgulayarak, sosyal ilişkilerde olumlu iletişim kurmanın mesajlarını vermektedir. "Koş gel durma eğlen" ve "Bizimle çiftlikteyken" şeklindeki ifadeler, çocuklarda sosyal olarak birlikteliğin ve birlikte eğlenmenin önem ve değerini ön plana çıkarmayı hedeflediğini göstermektedir. Bu ifadelerle küçük yaş grubu çocukların, grup aktivitelerine katılmalarının ve sosyal ortamlarda keyifli vakit geçirmelerinin teşvik edici özellikler taşıdığını da söylememiz doğru olacaktır. Bu tema, birlikte zaman geçirmenin ve topluluk içinde eğlenmenin önemini vurgulamaktadır.

Çiftlik teması, doğayla iç içe olmanın ve hayvanlarla bir bağ kurmanın değerli olduğuna dair mesajlar vermektedir. Bu ifadelerde çocuklara doğa sevgisi aşılanmakta ve doğayla beraber bir uyum içinde olmanın değeri gösterilmektedir. Hayvanlar ile etkileşim içinde olmak, çocuklarda sorumluluk duygusunun pekişmesine aynı zamanda sosyal becerilerinin ve duyarlılıklarının artmasına katkı sağlayacağı düşünülebilir. Çizgi film, küçük yaş grubu çocukların merak duygusunu artırarak öğrenmeye teşvik etmeyi hedeflerken, aynı zamanda doğayla ve çevrelerindeki dünyayla uyumlu bir ilişki kurmalarını amaçladığını göstermektedir.

Müzikal Analiz; Eserin donanımına baktığımızda, si bemol (G ♭) ve mi bemol (E ♭) ses değiştirici işaretlerini içerisinde bulundurduğunu görmekteyiz. Bu iki altere

edilmiş ses, eserin si bemol majör tonunda olduğu anlaşılmaktadır. Çizgi filmin genel havasının neşeli ve canlı olması, direkt olarak majör tonların kendisini hissettirmekte olduğunu göstermektedir. 4/4 ölçü sistemi kullanılmış, bu ölçü sistemi popüler müziğin yanı sıra çocuk şarkılarında da sıkça tercih edildiğini görmekteyiz. Bunun en temel nedeni dinleyici için kolay, anlaşılır ve akıcı bir ritmik yapı sağlıyor olmasıdır. Ritim de karmaşıklık olmadığını, sade, basit ama etkileyici bir ilerleyiş sunduğunu görmekteyiz. Eserin temposu 112 hızında olduğundan moderato (orta hızda) olduğu söylenebilir. Çocuk şarkıları için uygun bir tempo olduğunu söylememiz doğru olacaktır. Çünkü daha yavaş veya hızlı olması küçük yaş grubu çocukların kolayca takip etmelerine ve çizgi filmi benimsemelerine engel teşkil edebilecektir.

Melodiyi incelendiğinde sade, basit ve akıcı olma özelliklerinin ön plana çıkmakta olduğunu görmekteyiz. Bunun da çocuk şarkıları için uygun bir özellik olduğunu görmekteyiz. Melodinin, neredeyse tamamı geniş aralıklarla ilerlemediğini, genellikle küçük aralıklarda ilerlemekte olduğunu görmekteyiz. Bu durum, hedef kitle olan küçük yaş grubu çocukların şarkıyı takip etmesi ve eşlik etmesini kolaylaştırdığını görmekteyiz. İlk kısımda "Sabah gün doğduğunda" daha sakin ve basit bir melodi var olduğunu, ve bu sayede giriş bölümü niteliği taşımış olduğu söylenebilir. İlerleyen bölümlerde "Koş gel durma eğlen" bölümü çizgi filmi daha hareketli ve enerjik bir hale getirerek, şarkının enerjik atmosferini desteklemekte olduğunu görmekteyiz. Kuzucuk Çizgi Film Müziği, hem melodik sadeliği hem de ritmik ve armonik kolaylığı ile çocukların rahatça öğrenebileceği ve eşlik edebileceği bir çizgi film müziği olma özelliği taşımaktadır. Eserin müzikal yapısı, sade, basit ama etkili bir tarzda kurgulanmış olduğunu görmekteyiz. Bu özelliklere bakıldığında, "Kuzucuk Çizgi Film Müziği", küçük yaş grubu çocuklara hitap eden şarkılar için ideal özellikleri taşımaktadır yorumunu yapabilmekteyiz.

4.1.9 Pırıl Çizgi Film Müziği

Kafamda birçok soru var
Mesela matematik ne işe yarar

Sizde merak ediyorsanız eğer
Pırıl benim adım kolayı var

Pırılla öğrenmek kolay olur
Pırılla dersler eğlenceli olur

Şekil 4.9 “Pırıl” çizgi film müziği

Tematik Analiz; Pırıl Çizgi Filminde "Mesela matematik ne işe yarar", "Pırıl'la öğrenmek kolay olur" ve "Pırıl'la dersler eğlenceli olur" şeklindeki ifadelerin ana temanın eğitim üzerinde birleştirilmeye çalışıldığını görmekteyiz. Çizgi filmin ana karakteri olan Pırıl öne sürülerek eğitim ve öğrenmenin teşvik edilmesinin

hedeflendiği söylenebilir. Çizgi film küçük yaş grubu çocuklara matematik ve diğer dersleri sevdirmek amacı güttüğünü de bu sözlerden çıkarabiliriz. Öğrenmeyi eğlenceli ve kolay hale getirmenin vurgulanması, küçük yaş grubu çocukların eğitime, öğrenmeye ve derslere olan ilgisini artırmayı hedefleyen bir yapıda olduğunu göstermektedir. "Kafamda birçok soru var" ve "Sizde merak ediyorsanız eğer" cümlelerini incelendiğinde küçük yaş grubu çocuklara merak etmenin ve sorgulamanın öneminin kavratılması istenildiğini görmekteyiz. Çizgi filmde ana karakter olan Pırıl'ın, çocukların dünyasında karşılaştıkları sorulara ve problemlere çözüm arayan bir rehber karakter ve onlara bu konularda yol arkadaşı olmayı da amaçladığı söylenebilir. İlgi uyandıran bir yapının, çocukların araştırma isteğini tetikleyebilecek olduğunu da bilmekteyiz.

Pırıl karakterinin, hedef kitleye bir rehber ve arkadaş olarak sunulduğunu görmekteyiz. Çizgi filmin sözlerinde Pırıl isminin devamlı tekrarlamalar yapılarak çocukların zihinlerinde karakterin öğretici ve yardımcı bir rol oynadığı imajı oluşturulması da hedeflenmiştir. Bu tekrarların, Pırıl karakterinin güvenilirliğini artırmak ve çocukların onu kolayca hatırlamasını sağlamak amacıyla yapılmıştır diyebiliriz Matematik gibi çoğu kişinin zor ve sıkıcı bulduğu bir dersi, bu şarkıda eğlenceli ve kolay olarak aktarılmasının hedeflendiği söylenebilir. "Pırıl'la öğrenmek kolay olur" ifadesi, matematik gibi soyut bir konunun çocukların gözünde daha somut ve ilgi çekici hale getirilmeye çalışıldığını, Pırıl'ın da bu öğrenme sürecinde olabileceğini ifade ettiğini göstermektedir. "Pırıl Çizgi Film Müziği", küçük yaş grubu çocuklara matematik başta olmak üzere eğitici dersler ve bilgileri eğlenceli bir yolla öğretmeyi amaçlayan bir yapının müziksel anlatımı olarak karşımıza çıkmaktadır. Merak, istek, öğrenme ve eğlencenin bir araya getirilmesi, küçük yaş grubu çocuklara hem öğretici hem de eğlenceli bir çizgi film sunmayı hedeflemiş bir yapı olduğunu da ortaya koymaktadır.

Müzikal Analiz; Eserin donanımında, herhangi bir diyez veya bemol değiştirici işareti içerisinde bulundurmadığını görmekteyiz. Genel olarak çizgi film müziklerinde parlak ve mutlu bir hava yaratmak için majör tonların hakim olduğunu görmekteyiz. Pırıl Çizgi Film Müziği küçük yaş grubu çocuklar için akılda kalıcı, sade bir melodik yapıyla yazılmış olduğunu görmekteyiz. Eserin genel yapısı, Do Majör'ün neşeli ve sade yapısına uygun şekilde çocuklara eğlenceli, öğretici bir tema sunmaktadır. 4/4

ölçü sistemi kullanlmış, bu da eserin dengeli ve sabit bir ritim yapısı kazandırmakta olduğunu görmekteyiz. Bu ölçü sistemi, çocuk şarkılarında sıkça tercih edilen, kolay takip edilebilir bir yapıya sahiptir. Eserin temposu 125 olduğundan allegro (hızlı ve net) tempoda olduğunu görmekteyiz. Bu tempo, hedef kitle olan küçük yaş grubu çocukların dikkatini çekecek nitelikte olduğunu ve çizgi film müzikleri için uygun bir hızda, enerjik ve neşeli bir ortam hazırladığı söylenebilir.

Sözlerin, eğlenceli bir öğrenme, öğretme ortamı hazırlamayı hedeflediğini görmekteyiz. Matematiğin önemini ve eğitici sürecin kolay olabileceğini vurgulayan bir yapısı var. "Pırıl Pırıl" gibi tekrar eden bölümler, melodinin akılda kalıcılığını artıran ve ritmik vurguyu destekleyen birer unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Sözlerin ritimle uyum içinde olması, çizgi film müziğinin küçük yaş grubu çocukların öğrenmesini, hedef davranışları içselleştirmelerine olanak sağlamaktadır. Sade, basit melodi ve ritmik yapı ile sözlerin eğitici mesajı, şarkının hedefine hizmet etmektedir.

Melodik yapı basit ve akılda kalıcı olduğu söylenebilir. Bu, özellikle hedef kitle olan küçük yaş grubu çocuk izleyiciler için istenilen bir durum olduğunu bilmekteyiz. Eser içerisinde birçok tekrarlayan nota ve küçük aralıklarla hareket eden bir melodi mevcut olduğu söylenebilir. Melodi genel olarak küçük aralıklarla ilerlemektedir; bu da dinleyicinin melodiyi kolaylıkla takip etmesini sağlamaktadır. Aynı zamanda, özellikle 5-6. ve 10-11. ölçülerde belirgin bir motifsel tekrarlar olduğunu görmekteyiz. Çizgi filmde belirli ölçülerde yapılan tekrarlar ve kolay öğrenilebilir yapı, çocukların şarkıyı daha hızlı öğrenmesini ve hatırlamasını sağlayıcı unsurlardır. Bu tür tekrarlayıcı bölümlerin, tüm çizgi film müziklerinde oldukça yaygın olarak kullanıldığını bilmekteyiz. Bu analizle birlikte, şarkının çocuklara matematiği sevdirmeyi amaçlayan, akılda kalıcı ve eğlenceli bir tema ve müzik yapısı sunduğu söylenebilir. Gene çizgi filmin, hedef kitlesine uygun olarak oluşturulduğu yorumunu da yapabiliriz.

4.1.10 Trafik Tayfa Çizgi Film Müziği

Şekil 4.10 “Trafik Tayfa” çizgi film müziği

Tematik Analiz; Çizgi filmin genel temasının, küçük yaş grubu çocuklara trafik kavramını tanıtarak trafik kurallarına uymanın önemini öğretmek olduğunu görmekteyiz. Sözlerde "Dikkatli bakarız yollara", "Her kurala uyunca kalmaz hiçbir karmaşa" şeklindeki ifadeler, trafik kurallarına uymanın trafik güvenliğini

sağlatacağını aşılamaya çalışmaktadır. "Her kurala uyunca kalmaz hiçbir karmaşa" ifadesi de bunu destekler niteliktedir. Trafik kurallarına uymanın kargaşayı önlemede ve düzeni sağlamada güvenli bir ortam oluşturmaya hedeflediği anlatılmaktadır.

Çizgi film Sözlerinde geçen "Kırmızı düdük elimizde" ifadesi, trafik polislerini ve onların yapmış olduğu görevleri simgelediğini göstermektedir. Kırmızı düdük kavramının, trafik polisinin trafiği yönlendirme de ve kurallara dikkat çekme de kullandığı bir materyal olduğunu bilmekteyiz. Burada da bu kavram üzerinde durularak kavramın tanıtılmasının da hedeflendiğini görmekteyiz. Gene bu kavramlarla beraber, küçük yaş grubu çocuklara trafikte dikkatli olmaları için bir mesaj olarak kullanıldığı söylenebilir.

Çizgi film, sadece bireysel trafik güvenliğini değil, aynı zamanda toplumsal sorumluluğu da vurgulamaktadır. "Değerlidir her bir canımız" ifadesi, tüm insanların güvenliğinin önemli olduğu mesajını vermektedir. Burada toplumsal sorumluluk ve dayanışma vurgulanmaktadır. Çocuklara, başkalarının güvenliğine dikkat etmenin de önemli olduğu öğretilmek amaçlanmıştır.

"Dikkatli bakarız yollara" ve "Dikkatlidir hep bir yanımız" şeklindeki ifadeler dikkatli olmanın, kurallara uymanın ve güvenli trafiğin her zaman için öncelik gösterilmesi gerektiği mesajını vermeyi hedeflediğini görmekteyiz. Bu ifadelerin, küçük yaş grubu çocukların hem trafikte hem de hayatlarında daha dikkatli olmalarını teşvik edici birer mesaj olarak aktarıldığını görmekteyiz. Trafik Tayfa Çizgi Filmi içerisinde aynı tip mesajların birkaç defa farklı yerlerde verildiğini görüyoruz. "Dikkatlidir hep bir yanımız", "Trafik tayfa bizim adımız", "Her kurala uyunca kalmaz hiçbir karmaşa" gibi ifadelerin tekrar edilmesi, eğitici mesajların çocuklar tarafından daha kolay hatırlanmasını sağlamaktadır. Küçük yaş grubu çocuklar için tasarlanan çizgi filmlerin müziklerinde bu tür tekrarların olması, öğrenmeyi ve bilinçlenmeyi destekler niteliktedir. Çizgi filmde dil ve ifadeler son derece sade, basit ve anlaşılır olduğunu görmekteyiz. Karmaşık terimlerden kaçınılmış ve her yaştan çocuğun kolayca anlayabileceği bir dil kullanılmıştır. Bu sadelik, çizgi filmin temasını daha etkili bir şekilde çocuklara iletmesine yardımcı olmaktadır.

"Trafik Tayfa" ifadesi, bir takım ruhunu, bir grubu yansıtmaktadır. Burada, trafik bilincinin sadece bireysel olarak sorumluluğu olmadığını, bir takımın, topluluğun yani toplumun ortak bir görevi olarak görme fikrinin hedeflendiğini görmekteyiz. Küçük yaş grubu çocuklara yalnızca kendi güvenliklerinin değil, toplu olarak bu konuya dikkat etmeleri gerektiği mesajı verilmektedir. Çizgi filmde "Trafik tayfa bizim adımız" ifadesi, bir grup olmanın önemine vurgu yapmaktadır. Bu ifadeden anlaşılacağı gibi, küçük yaş grubu çocuklarda birlikte hareket etme ve kurallara toplu bir şekilde uyma bilincini geliştirme amaçlanmıştır.

"Kıymetlidir her bir canımız" ifadesi, insan hayatının ne kadar değerli olduğunu ifade etmektedir. Bu tema, çizgi filmin en önemli bölümlerinden biri olduğunu söylememiz doğru olacaktır. Çünkü; Çocuklar, bu ifadeyle trafikte dikkatli olmanın neden bu kadar önemli olduğunu anlamış olmaktadırlar.

"Değerlidir her bir canımız" ifadesi çocuklara, yalnızca kendi hayatımıza değil, başkalarının hayatına da saygı duymamız gerektiği düşüncesini aşılamaya çalışmaktadır. Bu ifade, küçük yaş grubundaki çocuklara erken yaşta değer verme ve saygı gösterme bilincini de öğretmeyi hedeflemektedir. Trafik Tayfa Çizgi Filmin de oldukça pozitif ve teşvik edici bir dil kullanıldığı söylenebilir. Küçük yaş grubu çocuklara kurallara uyarken nasıl bir düzen kurulması gerektiği ve bu sayede nasıl güven içinde olunabileceği anlatılırken, aynı zamanda bunu yapmanın ne kadar kolay olduğu da ifade edilmektedir.

Çizgi filmin tamamında verilen mesajlara baktığımızda, eğlenceli ve neşeli bir atmosferin hakim olduğunu görmekteyiz. Bunun da trafik bilinci gibi önemsenmesi gereken bir konuyu çocuklara keyifli bir şekilde öğretmeyi amaçladığı söylenebilir. Trafik Tayfa Çizgi Filmi, küçük yaş grubu çocuklara trafik bilincini kazandırmak amacıyla yazılmış tematik açıdan oldukça zengin bir eserdir. Sözlerde geçmekte olan trafik kuralları, dikkatli olma, sorumluluk ve insan hayatının değeri gibi temalar, müzikle birleşerek eğitici, öğretici bir ortam hazırlamaktadır. Çizgi filmin sade, basit ve tekrar eden yapısı, pozitif dili, çocukların çok daha kolay öğrenmelerini ve içselleştirmelerini sağlayacak şekilde tasarlanmış olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Müzikal Analiz; Eserin donanımını incelendiğinde bir değiştirici almadığını görmekteyiz. Bu anlamda eserin La minör tonunda yazıldığı söylenebilir. La minör, duygusal bir derinlik ve hüzünlü bir atmosfer yaratan bir minör tonudur. Bu ton, genellikle sakin, melankolik, duygusal ve bazen de dramaya dayalı bir hava yaratmaktadır

Eserin melodisini incelendiğinde, melodi genellikle küçük aralıklarla hareket eden ve tekrarlayan ritmik motiflerle oluşmuş olduğu yorumunu yapabiliyoruz. Melodinin karakteri neşeli ve didaktik, çizgi film müziklerine uygun olarak eğlenceli ve akılda kalıcı unsurları içerisinde barındırdığını da görmekteyiz. Notaların sıklıkla sekizlik ve onaltılık notalar şeklinde hızlı geçişler içermesi, özellikle küçük yaş grubu çocuklara yönelik enerjik bir yapı oluşturduğu izlenimi vermektedir.

4/4 ölçü sistemi kullanılmış. Bu klasik popüler veya marş tarzı eserlerde yaygın olarak kullanılan bir ölçü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ölçü yapısının genellikle ritmik ve düzenli bir his verdiğini bilmekteyiz. Eserin temposu 100 olduğundan, andante (yürüyüş hızında) tempoda olduğunu görmekteyiz. Melodi genellikle küçük aralıklarla hareket eden ve tekrarlayan ritmik motifleri içerisinde bulundurduğu söylenebilir.

Trafik Tayfa Çizgi Film Müziğinde söz ve melodi ilişkisinin oldukça uyumlu olmuş olduğunu, özellikle de çocuklara yönelik öğretici bir içerikle yapılandırıldığını görmekteyiz. Sözlerdeki hecelerin uzunlukları, melodinin ritmiyle bir uyum içerisinde olduğunu görmekteyiz. Örneğin, "Dikkatli bakarız yollara" ifadesindeki her hece, belirli bir nota değeriyle ifade edilerek ritmik bir akıcılık sağlanmış şekilde oluşturulmuştur.

Bu eser hem eğitici, öğretici hem de eğlenceli bir çizgi film müziği olarak tasarlanmış olduğunu görmekteyiz. Sade, basit bir melodik ve ritmik yapıya sahip olması, özellikle küçük yaş grubu çocuklar tarafından kolayca öğrenilebilecek ve söylenebilecek bir şarkı olmasını ve çizgi filmin içerisindeki mesajları doğru kavramalarını sağlamaktadır. Bu Çizgi filmde asıl olarak amaçlanan eğitimle çocuklara trafik bilincini öğretmek olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Ve müzik bu anlamda çok etkili kullanılmıştır yorumunu yapabiliriz.

4.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çizgi film müziklerinin, çocukların psikolojik gelişimi üzerinde önemli bir etkisi olduğu görülmektedir. Şarkılarda geçen cesaret, özgüven, bağlılık ve sevgi gibi temalar, çocukların sağlıklı bir benlik duygusu geliştirmelerine ve duygusal zeka kazanmalarına yardımcı olduğu düşünülmektedir.

Çizgi film müziklerinde kullanılan dil genellikle basittir ve çocukların yaşlarına uygun ifadelerle yazılmıştır. Bazı çizgi filmlerde ileri düzey kelimeler kullanılsa da, dil çocuklara uygun bir şekilde sadeleştirilmiştir. Ayrıca yaratıcı ifadelerin kullanılmış olması, çocuklara dilin sadece iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda yeni şeyler keşfetme ve üretme yolu olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

Çizgi filmler, müzikleri aracılığıyla çocukların yaratıcı düşünme becerilerini ve hayal gücünü geliştiren güçlü araçlar sunmaktadır. Her bir çizgi filmin müzikal yapısı, çocukların içsel dünyalarını keşfetmelerine yardımcı olmakta ve onları yeni fikirler üretmeye teşvik etmektedir. Çizgi filmlerdeki hızlı tempolu ritimlerin çocukların aktif düşünmelerini ve yeni fikirler üretmelerini sağladığı; müziğin yavaş temposunun ise çocukların derin düşünmelerine ve yaratıcılıklarını ortaya çıkarmalarına yardımcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5. TARTIŞMA

Literatür taraması kapsamında, çizgi film müziklerinin tematik, yapısal ve eğitsel yönlerini ele alan çeşitli araştırmalara rastlanmıştır. Örneğin; İmik (2011) tarafından gerçekleştirilen "Çizgi film müziklerinin yapısal olarak incelenmesi ve değerlendirilmesi" adlı doktora tezinde, çizgi film müziklerinin yapısal olarak incelenmesi ve elde edilecek verilerin sosyo-kültürel ve psiko-sosyal açıdan çok yönlü bir biçimde değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çizgi film müziklerinin, işitsel bir ifade aracı olarak çizgi filme farklı anlamlar ve ifadeler kazandırdığı, hedef yaş ve cinsiyet kitlesine göre değişiklik gösterdiği, psikoloji yasaları ve kültürel miras doğrultusunda bestelendiği savunulmuştur.

Pek çok araştırma, müziğin çocukların dil becerileri ve yaratıcı düşünme yetenekleri üzerindeki etkilerini ön plana çıkarmaktadır. Ayrıca bu müzikler çocuklara sosyal kuralları ve kültürel değerleri kabul ettirmek için bir araç olarak görülmektedir. Bağı (2021) tarafından yapılan "Pepe çizgi dizisinin Türk müzik kültürü açısından incelenmesi" adlı çalışmada çizgi filmdeki türkü ve halk oyunlarının ifadeleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Aynı zamanda bu ifadelerin tespit edilmesi çocukların yetişmesinde nasıl bir öneme sahip olduğunu keşfetme amaçlanmıştır. Bu çizgi filmde okul öncesi çocukların günlük yaşam ihtiyaçlarının temel alındığı, bununla birlikte ezgilerin müzik eşliğinde çocukların bilinçaltına aktarılıp hafızalarında kalıcı hale geldiği sonucuna ulaşılmıştır.

"TRT çocuk kanalında yayınlanan çizgi filmlerin gelişim alanlarına göre değerlendirilmesi" adlı çalışmada çizgi filmlerin kazanım ve göstergelere göre değerlendirilmesi hedeflenmiştir. İncelenen çizgi filmlerde bilişsel ve sosyal duygusal gelişim alanına yönelik kazanımların daha fazla işlendiği sonucuna ulaşılmıştır (Cengiz vd., 2020).

Literatür taraması sonucunda, TRT çocuk kanalında yayınlanan çizgi film müziklerinin tematik ve müziksel açısının birlikte incelendiği çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışmamız daha önce yapılan çalışmalarla karşılaştırıldığından uyumlu sonuçlar göstermektedir.

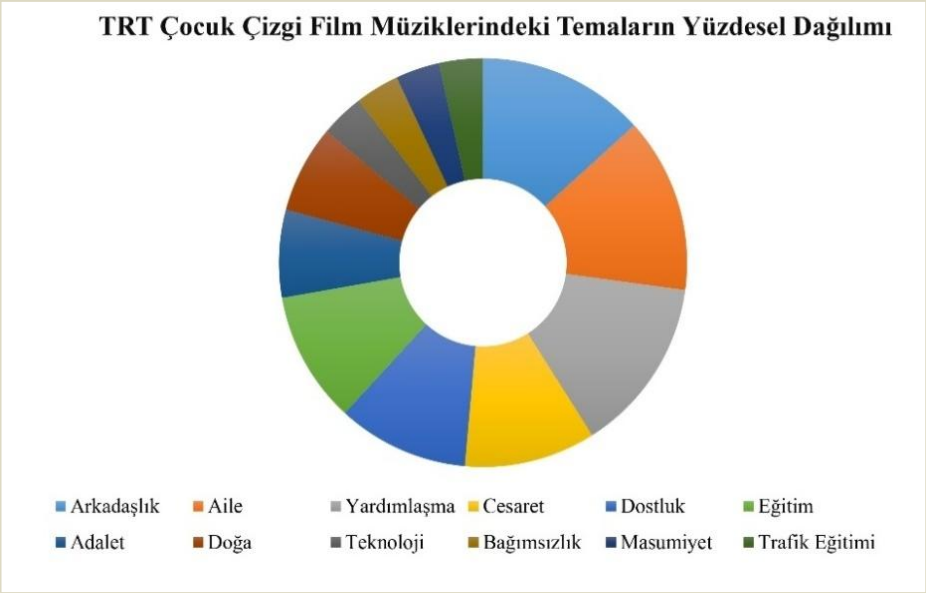
6. SONUÇ VE ÖNERİ

6.1 Sonuç

Yapılan bu tez çalışmasında, TRT Çocuk Kanalı'ndaki çizgi film müziklerinin tematik yapısı ve müzikal analizleri, çocukların gelişimsel ihtiyaçlarına nasıl uyum sağladığını ve onların sosyal, kültürel, psikolojik gelişimlerine nasıl katkı sağladığını incelemiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, çizgi film müziklerinin çocukların eğitiminde önemli bir rol oynadığı sonucuna varılmaktadır.

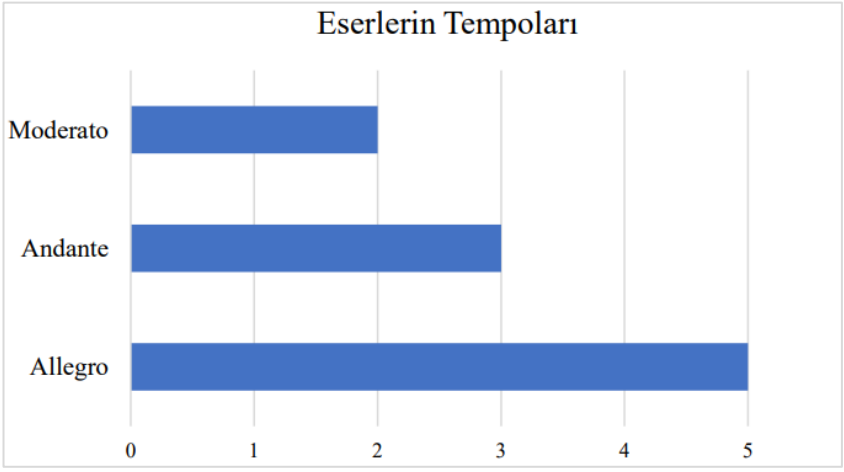
TRT Çocuk Kanalı'ndaki çizgi film müziklerinin tematik yapısı, çocukların duygusal ve psikolojik ihtiyaçlarına hitap etmektedir. Çizgi filmlerde yer alan neşeli, enerjik ve pozitif müziklerin çocukları mutlu ettiği, daha sakin ve huzurlu tonların ise onlara güven ve huzur sağlayarak duygusal dünyalarını beslediği görülmektedir. Ayrıca, çizgi film müziklerinde cesaret, sevgi, bağlılık, dijitalleşme gibi temalar işlenmiş olup, bu temaların küçük yaş grubu çocukların gelişimsel ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılandırıldığı düşünülmektedir. Çizgi film müziklerinde yer alan kahramanlık, arkadaşlık, aile değerleri gibi temalar ise çocukların sosyal becerilerini geliştirmekte ve toplumsal normlara uyum sağlamalarına yardımcı olmaktadır. Bu temalar, çocuklara özgüven, aidiyet duygusu, yaratıcılık ve toplumsal sorumluluk gibi önemli değerleri aşılamaktadır. Tüm bu gözlemler ışığında, çizgi film müziklerinin çocukların gelişimsel ihtiyaçlarına olumlu katkılarda bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Alt problemlerden yola çıkılarak incelenen çizgi filmlerde en çok arkadaşlık, aile ve yardımlaşma temalarının ağır bastığı söylenebilir (Grafik 6.1).

Grafik 6.1 TRT Çocuk çizgi film müziklerinde yer verilen temaların yüzdesel olarak dağılımı.

Müziklerin tekrarı, ritmi, tonlaması ve melodik yapısı, çocukların dikkatini çekmek ve onların duygusal gelişimlerine katkı sağlamak için bilinçli olarak tasarlanmış olduğu düşünülmektedir. İncelenen çizgi film müziklerinde majör tonların hakim olduğu söylenebilir. Bu müziklerin ölçü kalıbına bakıldığında sadece "Aslan" çizgi filminin 2/4'lük ölçüye sahip olduğunu, diğerlerinin ise 4/4'lük ölçü kalıbıyla oluşturulduğunu görmekteyiz. Küçük yaş grubu çocukların rahatlıkla müziklere eşlik edebilmeleri açısından çizgi film müziklerinin genellikle çok tiz veya çok pes seslerden kaçınılarak oluşturulduğu söylenebilir. Eserlerin tempolarının grafik 6.1'de görüldüğü üzere çoğunlukla allegro (hızlı ve net) hızında olduğu anlaşılmaktadır.

Grafik 6.2 TRT Çocuk çizgi film müziklerinin hızlarına göre gruplandırılması

Ayrıca müziklerin ritmik yapısı ve melodik sadelikleri çocukların dil becerilerini, hafızalarını ve dikkat sürelerini olumlu yönde etkilediği, Müzikal sadelik, tekrarlayan motifler ve eğlenceli ritmler, çocukların öğrenme süreçlerini desteklerken duygusal olarak da pozitif bir etki yarattığı sonucuna varılmaktadır.

Çizgi film müzikleri, çocukların duygusal ifadelerle dil kullanımını keşfetmelerine olanak tanır. Müziklerde yer alan duygusal bağlar, çocukların duygusal zekalarını geliştirdiği ve kelimeleri duygusal anlamlarla ilişkilendirmelerine yardımcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu, onların duygusal ifadelerde daha hassas olmalarını ve doğru kelimeleri kullanmalarını sağlayacaktır. TRT Çocuk kanalındaki çizgi film müziklerinde kullanılan dil ve ritmik yapılar, çocukların dilsel gelişimini çok yönlü olarak etkilediği görülmüştür. Basit, tekrarlayıcı ve duygusal olarak zengin bir dil yapısı, çocukların dil becerilerini ve sosyal, duygusal zekalarını geliştirmelerine yardımcı olduğu, çocuklara dilin yanı sıra toplumsal beceriler kazandırmaya yönelik önemli araçlar olduğu sonucu çıkarılmıştır.

Bazı çizgi film müziklerinin çocukların hayal dünyasında yeni karakterler ve olaylar yaratarak, sorun çözme becerilerini geliştirmelerini sağladığı düşünülmektedir. Doğal seslerle ve güçlü melodilerle karakterize edilen çizgi filmlerin çocukların doğa ile ilgili hayal gücünü kullanmalarına ve farklı bakış açıları yaratmalarına olanak tanıdığı sonucu çıkarılmıştır.

6.2 Öneriler

Gelecekte yapılacak çizgi filmlerde, çocuklara sunulacak temaların daha çeşitli ve evrensel değerlere dayalı olması, eğitim içeriklerini daha geniş bir perspektife taşıyacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu çizgi filmlerde interaktif öğrenme yöntemleri daha sık kullanılarak çocukların şarkılar sırasında belirli hareketler yapmaları, sözleri tekrar etmeleri istenebilir. Bu tür etkileşimli unsurların, öğrenmeyi daha etkili ve kalıcı kıldığı düşünülmektedir. Çocukların eğitiminde kültürel değerlerin önemi büyüktür. Bu bağlamda, çizgi film müziklerinde yerel veya küresel kültürel öğelerin fazla kullanılması, çocukların kültürel farkındalıklarını geliştirebileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Aksoy, T. K. (2022). *Çizgi filmde mekân ('Çığlık' film uygulaması)*. [Sanatta Yeterlilik Tezi]. Anadolu Üniversitesi.

Alicenap, Ç. T. (2015). Kültürel mirasın çizgi film senaryolarında kullanılması. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (37), 11-26.

Bağı, R. (2021). Pepe çizgi dizisinin Türk müzik kültürü açısından incelenmesi. *Yegah Musiki Dergisi*, *4*(2), 225-242.

Cesur, S., ve Paker, O. (2007). Televizyon ve çocuk: Çocukların tv programlarına ilişkin tercihleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*.

Civelek, H. T. (2024). Animasyon film yapım süreçlerinde Türkiye'nin yeri. *UMAY Sanat ve Sosyal Bilimler Dergisi*, *2*(1), 22-39.

Coşkunçay, F. H. (2019). *İlkokul 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıklarına çizgi filmlerin etkisinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.

Daniyarovna, I. S. (2023). The roles of cartoons in children's lives. *Journal of Advanced Research and Stability*, *3*(5), 214-218.

Demir, R. (2019). *Türkiye'de çocuk kanallarında yayınlanan çizgi filmlerde dini ve kültürel değerler eğitimi* [Doktora Tezi]. Sakarya Üniversitesi.

Doğru, M. S., Yılmaz Arıkan, E. N., ve Taydaş, O. (2021). Biçim-stil bağlamında animasyon filmde renk-duygu ilişkisi: Komşum Totoro örneği. *İdil Dergisi*, 79(02), 390-406.

Evren, B., ve Yıldırım, M. (2022). Türkiye'nin ilk uzun metrajlı ve ilk renkli çizgi filmi: Evvel zaman içinde. *Müteferrika*, 1 (61), 229-249.

Fidan, S. (2018). Çizgi dizilerde geleneksel müzik kullanımına uygulamalı halkbilimi penceresinden bir bakış. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6(15), 974-984.

Gümüş, Ç., ve Adam, H. (2019). Çizgi filmlerin okul öncesi dönem çocukları üzerime etkisi: Açıkhava Tasarımları. *Ulakbilge*, (47), 409-421.

Karkın, A. M., ve İmik, Ü. (2013). Sosyo-Kültürel yönüyle çizgi film müziği. *Sanat Dergisi*, (24), 1-16.

Kerman, S. (2014). *Türk çizgi film tarihinde Pepee adlı karakterin yeri ve görsellik açısından değerlendirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.

Krause, J. (2023). Mickey Mouse: An All-American Character in 1930s Germany. In *German-Language Children's and Youth Literature In The Media Network 1900-1945*. (pp. 147-165). Stuttgart: JB Metzler.

Malatyalioğlu, Ö. (2014). *Belirli yaş gruplarına göre çizgi filmlerde karakter soyutlama düzeyi.* [Yüksek lisans Tezi]. Haliç Üniversitesi.

Morriss-Kay, G. M. (2010). The evolution of human artistic creativity. *Journal of anatomy, 216*(2), 158-176.

Sadioğlu, Ö., Turan, M., Deveci Dikmen, N., Yılmaz, M., ve Özkan Muhtar, Y. (2018). Cartoons in Values Education: Example of 'Rafadan Tayfa'. *İnonü University Journal of the Faculty of Education, 19* (3), 240-251.

Taş, M. (2019). *Animasyonlu matematik ders içeriklerine yönelik öğrenci tutumu.* [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.

Turp Özdemir, Z. (2020). *Türkiye'de çocuk kanallarında yayınlanan çizgi filmlerin değerler eğitimi açısından incelenmesi ve bu çizgi filmlerin Türkçe öğretimine katkısı*. [Yüksek Lisans Tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.

Türker, İ. H. (2011). Canlandırma'nın Tarihçesi ve Türk Canlandırma Sanatı. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 1*(2), 227-241.

Wu, J., Wu, J., Cheng, C. W., Shih, C. C., & Lin, P. H. (2021). A study of the influence of music on Audiences' cognition of animation. *Animation, 16*(3), 141-156.

Yaşar Ekici, F. (2015). Çizgi filmlerin çocuklar üzerindeki etkilerine ilişkin çok boyutlu bir değerlendirme. *Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2* (5), 70-84